R. 1920.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH
Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 6. 31 Maja 1920 r.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIE

Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w przedmiocie terminu czasowego zawieszenia cła od niektórych towarów.

W myśl art. 1 rozporządzenia z dnia 20 marca 1920 r. Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w przedmiocie czasowego zawieszenia cła od niektórych towarów, termin wolności dla przedmiotów, objętych art. 1 wzmiankowanego rozporządzenia, z wyjątkiem maszyn i narzędzi rolniczych, części maszyn rolniczych i worków, określa się do dnia 10 lipca 1920 r. Termin zawieszenia cła dla maszyn i narzędzi rolniczych (poz. 167 C. p. 1, 2, 3, 4 Taryfy Celnej) oraz części maszyn rolniczych (poz. 167 C. p. 6 Taryfy Celnej) określa się do dnia 10 października 1920 r., termin dla worków wszelkich (poz. 191 i poz. 177 p. 5 d. 1) do dnia 10 maja 1920 r.

Warszawa, dnia 20 marca 1920 r.

Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Przemysłu i Handlu:
w. z. *Henryk Strasburger*

(Dziennik Ustaw № 37 z dnia 6.V. 1920 r. poz. 214).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia nowych okręgów dla urzędów ochrony lasów.

Z mocy art. 42 dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów (Dz. Pr. 1919 № 8, poz. 117) zarządzam, co następuje:

Art. 1. W celu uzgodnienia terytorjalnej właściwości urzędów ochrony lasów z organizacją władz administracyjnych II-ej instancji (województw) okręgi komisji okręgowych ochrony lasów zostają ustanowione w sposób następujący:

a) Komisja Okręgowa Ochrony Lasów w Warszawie obejmować będzie powiaty: Błoński, Ciechanowski, Gostyński, Grójecki, Kucieński, Lipnowski, Łowicki, Makowski, Miński, Mławski, Nieszawski, Płocki, Płoński, Przasnyski, Pułtuski, Radzymiński, Rawski, Rypiński, Sierpecki, Skierniewicki, Sochaczewski, Warszawski i Włocławski;

b) Komisja Okręgowa Ochrony Lasów w Piotrkowie obejmować będzie powiaty: Brzeziński, Kaliski, Kolski, Koniński, Łaski, Łódzki, Łęczycki, Piotrkowski, Radomskowski, Sieradzki, Słupecki, Turecki i Wieluński;

c) Komisja Okręgowa Ochrony Lasów w Kielcach obejmować będzie powiaty: Będziński, Częstochowski, Iłżecki, Jędrzejowski, Kielecki, Kozienicki, Konecki, Miechowski, Olkuski, Opoczyński, Opatowski, Pińczowski, Radomski, Sandomierski, Stopnicki i Włoszczowski;

d) Komisja Okręgowa Ochrony Lasów w Lublinie obejmować będzie powiaty: Biłgorajski, Bialski, Chełmski. Garwoliński, Hrubieszowski, Janowski, Krasnostawski, Konstantynowski, Lubelski, Lubartowski, Łukowski, Puławski, Radzyński, Siedlecki, Sokołowski, Tomaszowski, Węgrowski, Włodawski i Zamojski;

e) Komisja Okręgowa Ochrony Lasów w Łomży obejmować będzie powiaty: Augustowski, Białostocki, Bielski, Kolneński, Łomżyński, Ostrowski, Ostrołęcki, Sejneński, Suwalski, Sokólski, Szczuczyński i Wysoko-Mazowiecki.

Art. 2. Dotychczas istniejące Komisje Okręgowe Ochrony Lasow w Płocku i Siedlcach zostają skasowane.

Postępowanie rozpoczęte w Komisjach Ochrony Lasów Płockiej i Siedleckiej oraz dotyczące lasów, położonych w tych powiatach, które wskutek dokonanej niniejszem rozporządzeniem zmiany w terytorjalnej właściwości komisji, będą należały do innego niż dotąd okręgu, zakończone będą we właściwej, stosownie do niniejszego rozporządzenia, komisji ochrony lasów.

Art. 3. Komisje ochrony lasów czynne będą nadal na mocy przepisów dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów i przewodnictwo na ich posiedzeniach należeć będzie nadal do prezesa miejscowej Komisji Okręgowej Ziemskiej.

Art. 4. Okręgi inspektorów okręgowych ochrony lasów zostaną również dostosowane do nowych okręgów komisji okręgowych ochrony lasów.

Art. 5. Komisje okręgowe ochrony lasów oraz biura urzędujących przy nich inspektorów ochrony lasów mieścić się będą w lokalach właściwych urzędów wojewódzkich z wyjątkiem Komisji Okręgowej Ochrony Lasów w Łomży i w Piotrkowie oraz właściwych dla tych komisji inspektorów okręgowych, którzy narazie zachowają dotychczasowe swe siedziby.

Art. 6. Inspektorzy okręgowi, komisarze i podkomisarze ochrony lasów należeć będą do składu urzędów wojewódzkich i pozostawać na etacie departamentu rolnictwa i weterynarji urzędu wojewódzkiego.

Art. 7. Rozporządzenie wykonawcze do dekretu w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów z dn. 18 kwietnia 1919 r. (Monitor Polski № 91 z dn. 23 kwietnia 1919 r.) zostaje uchylone.

Warszawa, dnia 30 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 38 z dn. 13.V. 1920 r. poz. 225).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie powołania powiatowych komisyj do szacowania plonów.

Na podstawie art. 9 ustawy o obrocie ziemiopłodami z dnia 18-go listopada 1919 r. (Dz. Ustaw R. P. № 89 poz. 485) zarządzam w celu zgromadzenia danych, niezbędnych dla należytej akcji aprowizacyjnej, co następuje:

Art. 1. W powiatach powołuje się do życia Komisje Szacunkowe, których zadaniem będzie ustalenie przeciętnych plonów dla poszczególnych ziemiopłodów w r. 1920.

Art. 2. W skład Komisji wchodzą:
a) starosta powiatowy, jako przewodniczący, b) referent aprowizacyjny, c) referent rolny, (lub przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa, zaproszony przez starostę), oraz powołani przez powiatową Komisję Aprowizacyjną: 1) przedstawiciel większej własności, 2) przedstawiciel mniejszej własności, 3) 2 przedstawicieli konsumentów.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Warszawa, dnia 6 maja 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 38 z dn. 13.V. 1920 r. poz. 228).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia maksymalnych norm dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe skutkiem szczepień zarządzonych przez te władze.

Art. 1. Na mocy art. 7 ustawy tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych II instancji (D. P. № 65 z roku 1919 poz. 395), art. 1123, 1125 punkt 7 i 1167 ustawy lekarskiej (Zbiór praw Ces. Ros. Tom XIII, wydanie 1905 r.) powierzam Wojewodom ustanawianie w okręgach, pozostających pod ich zarządem maksymalnych norm dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe skutkiem szczepień zarządzonych przez te władze.

Art. 2. Wojewodowie będą ustanawiać i podawać do publicznej wiadomości normy maksymalne dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz lub padłe skutkiem szczepień zarządzonych przez te władze oraz zmieniać te normy w miarę potrzeby z zastosowaniem się do przeciętnych cen rynkowych, płaconych za poszczególne gatunki zwierząt rzeźnych i użytkowych. O ustanowionych maksymalnych normach donosić będą Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 3. Przy wymiarze odszkodowania za materjał hodowlany obojga płci, co do którego właściciel wykaże się rodowodem, maksymalne normy odszkodowań, mające być ustanowione zgodnie z art. 2, mogą być podwyższone w wypadkach zasługujących na uwzględnienie do 25%.

Art. 4. Rozporządzenia Wojewodów będą obowiązywać aż do odwołania.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, jednocześnie traci moc „Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 24 stycznia 1920 r. w przedmiocie ustanowienia norm szacunkowych dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe skutkiem szczepień, zarządzonych przez te władze" (Dz. U. Rz. P. № 10 z dnia 6 lutego 1920 r. poz. 57).

Warszawa, dnia 7 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 39 z dnia 19.V. 1920 r. poz. 237).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych o stosowaniu w roku 1920 postanowień ustawy z dn. 18 czerwca 1919 r. w przedmiocie dzierżawy łąk i sprzedaży pasz.

Na mocy art. 4. Ustawy z dnia 18 czerwca 1919 r. w przedmiocie dzierżawy łąk i sprzedaży pasz (Dz. Ustaw Rz. P. № 50 z roku 1919 poz. 326) postanawiam.

Ustawa z dnia 18 czerwca 1919 r. ma mieć zastosowanie w bieżącym roku 1920 na obszarze Województw Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego, oraz na obszarze b. zaboru austrjackiego.

Warszawa, dn. 11 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 39 z d. 19.V. 1920 r., poz. 239)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

w przedmiocie utworzenia Komisyj Okręgowych Ziemskich na terenie b. Królestwa Kongresowego oraz wyznaczenia delegatów okręgowych i powiatowych Głównego Urzędu Ziemskiego na ziemiach b. zaboru austrjackiego.

Na mocy art. 7 Przepisów Tymczasowych o Urzędach Ziemskich z dnia 16/X. 1918 r. № 11 Dzien. Praw poz. 22, art. 2 i 5 ustawy w przedmiocie utworzenia Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 22-go lipca 1919 r. № 63 poz. 376 Dziennika Praw oraz w uzupełnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22-go grudnia 1918 r. (Dz. Praw № 3 1919 poz. 85).

Art. 1. Tworzy się następujące Komisje Ziemskie Okręgowe:
a) w Radomiu, obejmującą powiaty: Radomski, Kozienicki, Opatowski, Iłżecki, Sandomierski, Konecki i Opoczyński;
b) w Kaliszu, obejmującą powiaty: Kaliski, Słupecki, Koniński, Turecki, Kolski i Sieradzki;
c) w Białymstoku, obejmującą powiaty: Białostocki, Bielski i Sokólski oraz
d) w Suwałkach, obejmującą powiaty: Suwalski, Sejneński i Augustowski.

Art. 2. Komisje Ziemskie Okręgowe w Kielcach, w Piotrkowie i w Łomży przekażą właściwym Komisjom sprawy należące do ich zakresu działania stosownie do powyższego podziału okręgów.

Art. 3. Do chwili wydania ustawy o organizacji Urzędów Ziemskich wyznacza się na ziemiach b. zaboru austrjackiego delegatów okręgowych Głównego Urzędu Ziemskiego:

a) w Krakowie — na powiaty: Krakowski, Podgórski, Wielicki, Chrzanowski, Bocheński, Brzeski, Żywiecki, Bialski, Oświęcimski, Wadowicki, Myślenicki, Nowotarski, Limanowski, Nowo-Sądecki, Grybowski, Jasielski, Gorlicki, Krośnieński, Tarnowski, Dąbrowski, Pilzneński, Mielecki i Ropczycki;
b) w Przemyślu — na powiaty: Rzeszowski, Strzyżowski, Łańcucki, Przeworski, Kolbuszowski, Liski, Tarnobrzeski, Niski, Sanocki, Brzozowski, Przemyski, Dobromilski, Jarosławski, Mościski, Jaworowski, Samborski, Rudzki, Staro-Samborski, Turczański, Doliński, Skolski, Stryjski, Żydaczowski i Drohobycki oraz
c) we Lwowie — na powiaty: Lwowski, Grodecki, Bóbrczański, Kamionecki z Radziechowskim, Rawsko-Ruski, Cieszanowski, Sokalski, Żółkiewski, Złoczowski, Zborowski, Brodski, Brzeżański, Podhajecki, Przemyślański, Rohatyński, Tarnopolski, Zbaraski, Trembowelski, Skałacki, Czortkowski, Zaleszczycki, Borszczowski, Husiatyński, Kosowski, Peczeniżyński, Kołomyjski, Horodeński, Śniatyński, Stanisławowski, Kałuski, Tłumacki, Buczacki, Nadwórniański i Bohorodczański.

Art. 4. W miastach powiatowych, wchodzących w skład tych okręgów (art. 3), a mianowicie: w Krakowie, Bochni, Żywcu, Białej, Wadowicach, Limanowej, Nowym Sączu, Jaśle, Tarnowie, Mielcu, Rzeszowie, Łańcucie, Kolbuszowej, Tarnobrzegu, Sanoku, Przemyślu, Jarosławiu, Mościskach, Samborze, w Starym Samborze, Dolinie, Stryju, Drochobyczu, Lwowie, Kamionce-Strum., Rawie Ruskiej, Sokalu, Złoczowie, Brzeżanach, Przemyślanach, Tarnopolu, Trembowli, Czortkowie, Borszczowie, Kosowie, Kołomyi, Stanisławowie, Tłumaczu i Nadwornie wyznacza się delegatów powiatowych Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 5. Zakres działania delegatów okręgowych i powiatowych, oraz terytorjalną kompetencję delegatów powiatowych określi instrukcja, wydana przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1920 r., a wykonanie tegoż poleca się Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego.

Prezydent Ministerów:
L. Skulski

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
Wilkoński

(Dziennik Ustaw № 39 z dn. 19.V. 1920 r. poz. 240).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych oraz Zdrowia Publicznego w przedmiocie tymczasowego dozoru weterynaryjno-policyjnego nad transportami zwierząt i surowych produktów pochodzenia zwierzęcego, przewożonych drogami żelaznemi i statkami na obszarze województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego.

Ze względu na szerzące się w sposób groźny choroby zaraźliwe zwierzęce z mocy postanowień art. 1093, 1094, 1100, 1107, 1117, 1142 i 1148 ustawy lekarskiej (Tom XIII Zbioru Praw wyd. 1905 r.) zarządzam co następuje:

Art. 1. Zwierzęta domowe, a mianowicie: konie, osły, muły i osłomuły, dalej bydło rogate, cielęta, owce, kozy, świnie i całowagonowe przesyłki drobiu, jakoteż mięsa nieopakowane można ładować i wyładowywać tylko na stacjach kolejowych i w przystaniach, ustanowionych do tego przez Ministerstwo Rolnictwa i D. P. w porozumieniu z Ministerstwem Kolei Żelaznych, względnie z Ministerstwem Robót Publicznych. Nazwy tych stacyj będą odpowiednio ogłoszone przez zainteresowane Ministerstwa.

Stacje takie, względnie przystanie, muszą być odpowiednio urządzone.

Obowiązek urządzenia i utrzymania przystani dla ładowania i wyładowywania zwierząt oraz produktów pochodzenia zwierzęcego ciąży na przedsiębiorstwach żeglugowych.

Surowe produkty zwierzęce, do których zaliczają się: mięso surowe opakowane, nie wyłączając drobiu bitego, dalej sadło i łój w stanie nieprzetopionym, słonina, wszelkie wnętrzności, skóry niewyprawione (mokre i suche), kości i rogi, kopyta, sierść, wełna, włosień i szczecina w stanie surowym mogą być ładowane na wszystkich stacjach kolejowych pod warunkiem, że będą zaopatrzone świadectwami państwowych lekarzy weterynaryjnych, stwierdzającemi pochodzenie ich z miejscowości wolnych od chorób zaraźliwych zwierzęcych.

Art. 2. Ładowanie i wyładowywanie zwierząt i produktów, wymienionych w ustępie pierwszym art. 1-go, na innych stacjach kolejowych (przystaniach) może się odbywać tylko za specjalnem zezwoleniem władzy administracyjnej pierwszej instancji; oprócz tego transporty wojskowe muszą być zaopatrzone osobnemi zaświadczeniami przewozowemi, wydanemi przez zarządy gospodarcze wojskowe.

Pojedyńcze zwierzęta przeznaczone dla celów gospodarczych, zaopatrzone świadectwami pochodzenia, wydanemi przez władze gminne, a stwierdzającemi niepodejrzany stan ich zdrowia oraz okoliczność, że miejscowość pochodzenia wolna jest od zaraźliwej choroby, której dane zwierzę może uledz, mogą być w czasach wolnych od zarazy ładowane i wyładowywane na każdej stacji lub przystani, bez oględzin weterynaryjnych przy załadowaniu i wyładowaniu.

Art. 3. Zwierzęta i produkty, wymienione w artykule 1-ym w ustępie pierwszym art. 2-go, przeznaczone do transportu koleją żelazną lub statkiem, bez względu na to czy są własnością osób cywilnych czy zarządu wojskowego, z wyjątkiem pojedyńczych zwierząt, przeznaczonych dla celów

gospodarczych i ładowanych na zasadzie postanowień ustępu drugiego art. 2-go, podlegają oględzinom weterynaryjnym przy załadowaniu i wyładowaniu.

O przybyciu transportu na stację (przystań) właściwy lekarz weterynaryjny winien być natychmiast zawiadomiony na koszt nadawcy przez zawiadowcę nadawczej stacji. Zawiadomienie winno być uskutecznione drogą telegraficzną, telefoniczną a w braku tych urządzeń przez umyślnego posłańca. O ile w ciągu 12 godzin lekarz weterynaryjny nie przybędzie, to transport nie podlega zatrzymaniu. Zawiadowca stacji w tym wypadku w liście przewozowym wypisze adnotację, że lekarz weterynaryjny rewizji nie wykonał i telegraficznie na koszt nadawcy zawiadamia stację odbiorczą o konieczności dokonania weterynaryjno - sanitarnych oględzin transportu na stacji odbiorczej.

O przybyciu transportu na stację (przystań) odbiorczą właściwy lekarz weterynaryjny winien być natychmiast zawiadomiony na koszt nadawcy przez zawiadowcę odbiorczej stacji. Zawiadomienie winno być uskutecznione drogą telegraficzną lub telefoniczną, a w braku tych urządzeń przez umyślnego posłańca. O ile wciągu 12 godzin lekarz weterynaryjny nie przybędzie, to transport usuwa się ze stacji (przystani) i oddaje pod dozór miejscowej władzy gminnej (w miastach magistratu miasta), na której (go) obszarze znajduje się stacja odbiorcza. O ile lekarz weterynaryjny nie przybędzie w przeciągu 20 godzin od czasu wyładowania, to powyższy transport, jeżeli niema w nim sztuk padłych lub chorych, zostaje odesłany do miejsca przeznaczenia. W razie wypadków zachorowań lub śmierci wśród zwierząt, władza gminna (magistrat miasta) na której (go) obszarze znajduje się stacja odbiorcza. obowiązana (y) jest cały transport izolować aż do czasu przybycia właściwego lekarza weterynaryjnego. Przy transportach wodnych lekarza weterynaryjnego zawiadamia agent inspekcji żeglugi (miejscowy kapitan portu lub dozorca przystaniowy). Koszt zawiadomienia ponosi nadawca.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych wyznaczy lekarzy weterynaryjnych i ich zastępców dla poszczególnych stacyj kolejowych (przystani). Miejsca zamieszkania tych lekarzy zostaną podane do wiadomości publicznej.

Art. 4. W obrocie wewnątrz granic Państwa i w czasach wolnych od zarazy Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych może zezwolić na wyjątki od zasady ustanowionej w ustępie pierszym art. 3-go.

Art. 5. Wyładowanie zwierząt odbywać się winno tylko na stacji (przystani), do której transport pierwotnie został wysłany. Na wyjątki od tego przepisu zezwolić może władza administracyjna pierwszej instancji w porozumieniu z właściwą Dyrekcją Kolejową, jedynie w wypadkach koniecznej potrzeby, które zdaniem tej władzy zasługują na uwzględnienie.

Przeładowanie zwierząt w drodze dozwolone jest tylko w razie uszkodzenia wagonu (statku) albo ze względu na potrzeby ruchu kolejowego i musi być uskutecznione przy zachowaniu jaknajwiększej ostrożności celem uniknięcia zawleczenia chorób zaraźliwych zwierzęcych.

Przepisy art. 5-go nie mają być stosowane do transportu zwierząt przeznaczonych na chów, nadawanych przez autoryzowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych organizacje rolnicze.

Art. 6. Zwierzęta sprowadzane z zagranicy nie mogą być przewożone razem z krajowemi t. j. w jednym wagonie. Te same ostrożności zachować należy przy transportach zwierząt rzeźnych i użytkowych lub rozpłodowych.

W razie groźnego niebezpieczeństwa zarazy zarządzone być mogą dalsze ograniczenia.

Art. 7. Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych przysługuje prawo rozciągnięcia kontroli weterynaryjno policyjnej także na inne prócz w art. 1 wymienione zwierzęta.

Art. 8. Na drogach wodnych śródziemnych, zwierzęta domowe: konie, osły, muły, osło-muły, bydło rogate, cielęta, owce, kozy, świnie można przewozić tylko na odpowiednio przystosowanych berlinkach pod warunkiem, że berlinki natychmiast po wyładowaniu będą na koszt nadawcy należycie odkażone. Drób wolno przewozić wyłącznie w klatkach. Na pokładzie statków pasażerskich przewóz zwierząt i drobiu jest bezwarunkowo wzbroniony, a na holownikach tylko pod warunkiem, że holowniki natychmiast po wyładowaniu będą poddane odkażeniu na koszt nadawcy.

Art. 9. Do transportu koleją (statkiem) mogą być dopuszczane tylko zwierzęta zdrowe i produkty z takichże zwierząt. Transporty te muszą być nadto opatrzone świadectwami pochodzenia, stwierdzającemi, że w miejscowościach, z których one pochodzą, nie panuje żadna zaraźliwa choroba, co do której istnieje ustawowy obowiązek donoszenia.

Świadectwo pochodzenia wydaje właściwy państwowy lekarz weterynaryjny względnie zwierzchność właściwej gminy (magistrat miasta). Brak świadectw pochodzenia lub ich niedokładność wyklucza zwierzęta względnie produkty od transportu kolejami (statkami).

Ustanowiony przez władze lekarz weterynaryjny winien zbadać każdą sztukę transportu przy świetle dziennem i jeżeli nie znajdzie przeszkody, zezwolić na załadowanie i zanotować wynik oględzin na odwrotnej stronie świadectwa pochodzenia, a przy większej ilości świadectw (które w takim razie należy zeszyć), na odwrotnej stronie ostatniego świadectwa z powołaniem numeru kwitów, na opłacony podatek procentowy.

Przy transportach zwierząt przeznaczonych na chów, wynik oględzin notować należy na każdem świadectwie z osobna.

Wrazie stwierdzenia na stacji załadowania zaraźliwej choroby lub podejrzenia o taką chorobę między zwierzętami, przeznaczonemi do transportu koleją lub statkiem, należy zwierzęta chore, względnie podejrzane, usunąć ze stacji (przystani) i odosobnić w bezpiecznem miejscu, pod kontrolą policyjną i postąpić z niemi w myśl ogólnych przepisów o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich uśmierzaniu.

Art. 10. Jeżeli między zwierzętami przewożonemi koleją lub statkiem, zdarzy się w drodze wypadek zachorowania lub padnięcia, którego przyczyna nie da się bez żadnej wątpliwości odnieść do wpływów zewnętrznych (wypadki uduszenia, potratowania, zranienia i t. p.), wówczas należy transport odesłać do najbliższej stacji (przystani) położonej na drodze do miejsca przeznaczenia, w której rychła interwencja lekarza weterynaryjnego jest możliwa i której urządzenie pozwala na przeprowadzenie niezbędnych czynności weterynaryjno-policyjnych.

Stacje te (stacje badania) oznaczą w obrębie poszczególnych województw Urzędy Wojewódzkie w porozumieniu z dotyczącemi zarządami kolei żelaznych i należycie je ogłoszą.

Stacja kolejowa (przystań), która otrzyma wiadomość o wypadku zachorowania lub padnięcia wśród zwierząt, znajdujących się w drodze, ma, o ile nie jest sama stacją badania — zawiadomić o tem najbliższą stację badania; jeżeli stacji takiej w drodze (t. j. w kierunku jazdy do miejsca przeznaczenia) niema, wówczas zarząd kolejowy (miejscowy kapitan portu lub dozorca przystaniowy) skierowuje transport do stacji przeznaczenia i zawiadomi ją o tem na koszt właściciela transportu.

Na stacji przeznaczenia transport taki należy poddać postępowaniu weterynaryjno-policyjnemu przy interwencji ustanowionego dla tej stacji lekarza weterynaryjnego, który stosownie do wyniku badania i ewentualnie przedsięwziętej obdukcji wyda stosowne tymczasowe zarządzenie i zawiadomi o tem właściwe Starostwo.

Art. 11. Przewóz zwierząt dotkniętych chorobą zaraźliwą w stanie żywym lub martwym do zakładów utylizacyjnych może się odbywać w wagonach krytych za specjalnem zezwoleniem właściwego Urzędu Wojewódzkiego i właściwej Dyrekcji Kolejowej. Jeżeli zakład utylizacyjny leży poza obrębem województwa, z którego zwierzęta mają być wywiezione, wówczas pozwolenie może być wydane po porozumieniu się ze sobą zainteresowanych Urzędów Wojewódzkich i właściwej Dyrekcji Kolejowej.

Art. 12. Do przewozu zwierząt dotkniętych chorobą zaraźliwą lub o nią podejrzanych, celem natychmiastowego zabicia w rzeźniach większych miejsc konsumcji, jakoteż do transportu takich zwierząt dla celów naukowych, potrzebne jest od wypadku do wypadku specjalne pozwolenie Ministerstwa Rolnictwa i D. P.

Na drogach wodnych przewóz zwierząt padłych skutkiem choroby zakaźnej do zakładów utylizacyjnych dozwala się tylko w szczelnie zamkniętem, nieprzepuszalnem opakowaniu.

Jeżeli zakład utylizacyjny leży poza obrębem Województwa, z którego zwierzęta mają być wywiezione, pozwolenie może być wydane po porozumieniu się ze sobą zainteresowanych Województw i właściwych Dyrekcyj Kolejowych. Przewóz statkami zwierząt żywych, dotkniętych chorobą zakaźną, jest bezwarunkowo wzbroniony.

Art. 13. Lekarze weterynaryjni, którym powierzono wykonywanie oględzin zwierząt w transportach kolejami (statkami) winni w porozumieniu z powołanemi organami zarządu kolejowego (Inspekcji żeglugi) baczyć na to, aby nadawcy nie przeładowywali wagonów kolejowych (statku, art. 8) zwierzętami.

Art. 14. Zabrania się aż do odwołania przepędzania pieszo zwierząt do miejscowości, leżących w powiecie nie graniczącym bezpośrednio z powiatem miejsca pochodzenia transportu tam, gdzie istnieją koleje żelazne lub drogi wodne.

W razach zasługujących na uwzględnienie może Urząd Wojewódzki zezwolić na wyjątki od przepisu niniejszego.

Art. 15. Szczegółowe przepisy dotyczące sposobu transportu i opakowania surowych produktów pochodzenia zwierzęcego kolejami żelaznemi i statkami wyda Ministerstwo Kolei Żelaznych i Ministerstwo Robót Publicznych po porozumieniu się z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Zdrowia Publicznego.

Art. 16. Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia podlegają karom na podstawie art. 138 kodeksu karnego.

Art. 17. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej na obszarze Województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego w dniu ogłoszenia.

Warszawa, dn. 14 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

Minister Przemysłu i Handlu:
Antoni Olszewski

Minister Kolei Żelaznych:
K. Bartel

Minister Robót Publicznych:
Kędzior

Minister Zdrowia Publicznego:
w. z. *J. Jaworski*

(Dziennik Ustaw № 41 z dnia 28.V. 1920 r. poz. 248).

USTAWA

z dnia 7 maja 1920 roku

o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego.

I. Przepisy ogólne.

Art. 1. Wszelkie serwituty, obciążające na terenie b. Królestwa Kongresowego majątki ziemskie i wpisane do tabeli likwidacyjnych lub do aktów nadawczych, ulegają zniesieniu: a) na zasadzie dobrowolnego układu stron, trybem, przewidzianym przez obowiązujące prawo i przepisy, ze zmianami, wynikającemi z niniejszej ustawy, lub b) z urzędu w drodze przymusu.

Art. 2. Serwituty czerpania wody, wodopoju, kopania piasku, gliny, wapna i innych materjałów oraz przegonu i przejazdu ulegają przymusowej likwidacji z urzędu tylko w tym wypadku, jeżeli miejscowe warunki pozwalają na to bez wielkich nakładów.

Art. 3. Uchwały, żądające likwidacji służebności, zapadają w każdej wsi na zebraniach, w których mają prawo uczestniczyć posiadacze osad, korzystających z praw do serwitutów. Za posiadacza osady, w myśl niniejszej ustawy, uważany będzie nietylko jej właściciel, lecz wogóle każda osoba, która bezspornie posiada osadę przynajmniej w ciągu jednego roku.

Art. 4. W zebraniach biorą udział: 1) właściciel lub posiadacz osady, 2) od współwłaścicieli osady—jeden z ich grona, obierany przez pozosta-

łych, a jeśli zgoda w tej mierze nie nastąpi, to najstarszy z nich wiekiem, 3) od osób zaginionych—kuratorowie, przez sąd wyznaczeni, 4) od małoletnich nieusamowolnionych oraz od osób, pozbawionych własnej woli — ich opiekunowie, wyznaczeni trybem, przez prawo przewidzianym, 5) od nieobecnych — pełnomocnicy, specjalnie przez nich upoważnieni, lub w braku takowych osoby, istotnie zarządzające gospodarstwem nieobecnych, lub wreszcie osoby, wyznaczone ad hoc przez sąd i 6) małoletni usamowolnieni oraz osoby, ograniczone we własnej woli — w asystencji wyznaczonego trybem, przez prawo przepisanym, kuratora lub doradcy sądowego.

Art. 5. Zebrania zwołuje sołtys; są one ważne, jeśli bierze w nich udział przynajmniej połowa osób, mających prawo uczestniczenia w zebraniach. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów osób, uczestniczących w zebraniach.

Art. 6. Na zebraniach przewodniczy sołtys, który nie bierze udziału w głosowaniu, jeśli nie należy do kategorji osób, wyszczególnionych w art. 3.

Art. 7. Uchwały, żądające likwidacji serwitutów, poświadcza komisarz ziemski, stwierdzając, że zostały powzięte z zachowaniem przepisów prawnych i że osoby, które podpisały te uchwały, miały prawo brać udział w ich sporządzeniu.

Art. 8. Wierzyciele hipoteczni oraz osoby, na rzecz których figurują w dziale trzecim wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr, regulujących serwituty, biorą udział w sprawie likwidacji łącznie ze stronami. W tym celu Urzędy Ziemskie winny zawiadamiać osoby trzecie o każdej swej czynności.

Art. 9. Skargi osób, których prawa naruszone zostały przez uchwały o likwidacji serwitutów, winny byc wniesione do Komisji Ziemskiej Okręgowej na ręce komisarza ziemskiego w ciągu dni 14 od daty zaświadczenia uchwały. Komisja Ziemska Okręgowa rozstrzyga sprawę ostatecznie.

Art. 10. Wynagrodzenie za zniesienie serwitutów winno nastąpić w ziemi i lasach, a tylko w razach nadzwyczajnych w gotówce. Jednak wynagrodzenie pieniężne za serwituty może mieć miejsce tylko wtedy, gdy obie strony się na to zgodzą, a przy regulacji przymusowej tylko na zasadzie decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej, na wniosek Komisji Szacunkowo-Rozjemczej, z zachowaniem przepisu punktu d) art. 29 niniejszej ustawy.

Jeżeli użytki, obciążone serwitutami, zostały rozparcelowane przed 1 stycznia 1919 r. bez uregulowania serwitutów, a wartość roczna serwitutów została w następstwie określona na podstawie wyroku sądowego w gotówce, natenczas zwolnienie parcel z pod serwitutów nastąpi za spłatą w gotówce według norm, ustalonych w art. 30. Z powyższego korzystają parcele, nieprzekraczające 40 morgów obszaru.

Art. 11. Wynagrodzenie za serwituty indywidualne będzie wydzielone posiadaczom poszczególnych osad, a za serwituty, należące do całej wsi lub pewnej grupy osad, na własność wspólną z zastrzeżeniem, że zwykła większość może uchwalić przeprowadzenie podziału między poszczególnych posiadaczy.

Art. 12. Jeżeli wynagrodzenie gruntowe za ulegające zniesieniu serwituty wydzielone zostaje z majątku, nieobciążonego niemi, na którym ciążą również serwituty, to likwidacja ich winna być dokonana jednocześnie.

Art. 13. Wszelkie serwituty, obciążające majątek ziemski, powinny być likwidowane całkowicie, t. j. likwidacja winna dotyczyć wszystkich kategoryj serwitutów, jak również i wszystkich osad, które z nich korzystają, jednakże z uwzględnieniem wskazań art. 2.

Art. 14. Jeśli majątek ziemski jest obciążony serwitutami, należącemi do kilku wsi, to likwidacja takich służebności winna się odbyć jednocześnie we wszystkich wsiach, które z nich korzystają.

Art. 15. Wydzielanie, tytułem wynagrodzenia za serwituty, przestrzeni leśnej, lub ziemi z pod lasu, może nastąpić za zezwoleniem odpowiednich urzędów ochrony lasów. Oddanie lasów, uznanych za ochronne, nie jest dopuszczalne.

II. Likwidacja na zasadzie dobrowolnego układu.

Art. 16. Dobrowolne układy o zniesieniu serwitutów indywidualnych pewnej grupy osad lub całej wsi winny być zawierane na podstawie uchwały, sporządzonej w myśl artykułów 5—6 niniejszej ustawy.

Umowę dobrowolną zawiera właściciel majątku, lub jego pełnomocnik z pełnomocnikami posiadaczy dziedzin uprawnionych, powołanymi przez powyższą uchwałę.

Art. 17. Do operatu o likwidacji serwitutów w drodze dobrowolnego układu powinny wejść następujące dokumenty:

a) odpisy uchwał zebrań posiadaczy osad, korzystających z praw do serwitutów;
b) układ pojednawczy, zawarty między stronami i poświadczony przez komisarza ziemskiego;
c) plan i rejestr pomiarowy, lub protokół opisu granic gruntów, oddanych za służebności;
d) w wypadkach, przewidzianych w art. 9, wykaz wierzycieli hipotecznych i użytkowników, plenipotencje pełnomocników i t. p.

Art. 18. Komisarz ziemski przedstawia operat (art. 17) Komisji Ziemskiej Okręgowej, która, po rozpatrzeniu sprawy oraz sprawdzeniu planu i dowodów pomiarowych, zatwierdza dobrowolny układ o zniesieniu serwitutów na sesji gospodarczej, albo zwraca operat komisarzowi ziemskiemu do odpowiednich poprawek i uzupełnień.

III. Likwidacja przymusowa.

Art. 19. Likwidacja przymusowa serwitutów następuje:

a) we wszelkich wypadkach na terenie urządzenia rolnego, jako też przy komasacji, parcelacji i kolonizacji;
b) przy meljoracjach rolnych, zmieniających istniejący stan użytków serwitutowych;
c) na żądanie jednej ze stron interesowanych;
d) w wypadkach, wypływających z ustaw w przedmiocie wykonywania reformy rolnej, i
e) co do wszystkich pozostałych serwitutów, które w przeciągu 10 lat od dnia ogłoszenia ustawy niniejszej nie zostały zlikwidowane, z uwzględnieniem wszakże wskazań art. 2.

Art. 20. Żądanie przez włościan przymusowej likwidacji serwitutów indywidualnych oraz należących do pewnej grupy, lub całej wsi, winno być wyrażone w uchwale, sporządzonej w myśl art. 3 — 6.

Art. 21. Wywołanie przymusowej likwidacji serwitutów przez współwłaścicieli dziedzin, obciążonych serwitutami, może być dokonane na żądanie chociażby jednego z nich.

Art. 22. Grunty wydzielane, jako wynagrodzenie za serwitut przy likwidacji przymusowej, mają być wolne od wszelkich obciążeń, stosownie do przepisów, obowiązujących przy likwidacji serwitutów na zasadzie dobrowolnej umowy.

Art. 23. W wypadkach, przewidzianych w art. 19, Komisja Ziemska Okręgowa po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń decyduje na posiedzeniu gospodarczem o zarządzeniu likwidacji serwitutów z urzędu, wyznaczając jednocześnie stronom termin do uprzedniego przeprowadzenia likwidacji serwitutów w drodze dobrowolnej umowy. Termin ten nie może być dłuższy od dni 60, licząc od daty doręczenia stronom zawiadomienia.

Art. 24. Po otrzymaniu decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej i niedojściu do skutku umowy dobrowolnej w terminie, oznaczonym przez Komisję (art. 23), komisarz ziemski przystępuje do przeprowadzenia likwidacji serwitutów z urzędu, zwołując Komisję Szacunkowo-Rozjemczą z osób, wybranych przez strony, i przewodniczy jej na pierwszem posiedzeniu, przeznaczonem dla uskutecznienia wyboru przewodniczącego z osób postronnych, przyczem sam w głosowaniu udziału nie bierze.

Art. 25. Skład Komisji Szacunkowo Rozjemczej stanowią następujące osoby:

A) z prawem głosu decydującego osób 5:

a) po 2 przedstawiciele każdej ze stron interesowanych, przez nie delegowanych (strony wyznaczą równocześnie po 2 zastępców);
b) przewodniczący, wybrany przez osoby, wymienione w punkcie a).

B) z prawem głosu doradczego:

a) geometra rządowy;
b) instruktor rolniczy, lub inny fachowy rolnik, z interesem stron nie związany, np. kierownik szkoły rolniczej, pola doświadczalnego i t. p., a przy likwidacji serwitutów leśnych—i technik leśny.

Art. 26. O ile strony nie wskażą w ciągu dni 14 swych przedstawicieli i ich zastępców, komisarz sam wyznacza wszystkich członków Komisji (w myśl art. 25). W tym wypadku, tudzież w razie niewybrania przewodniczącego (art. 24), przewodniczy w Komisji komisarz lub zastępca komisarza.

Art. 27. Członkowie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej, wezwani na posiedzenie, winni stawić się w oznaczonym terminie i miejscu. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo pociąga za sobą wymierzenie przez komisarza ziemskiego kary pieniężnej do 500 marek.

Wynagrodzenie członków Komisji Szacunkowo-Rozjemczej określą przepisy, wydane przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 28. Po ukonstytuowaniu się Komisja Szacunkowo-Rozjemcza przystępuje do opracowania projektu likwidacji przymusowej serwitutów, zgodnie z niniejszą ustawą, na podstawie szczegółowego ich szacunku, oraz do dokładnego zapoznania się z wnioskami i życzeniami stron, starając się osiągnąć polubowne załatwienie sprawy.

Art. 29. W projekcie powinny być wskazane:

a) postać i rozciągłość serwitutów, ulegających przymusowej likwidacji;
b) oszacowanie tych serwitutów, zgodnie z przepisami ustawy niniejszej, i wskazanie zasad szacowania;
c) rodzaj i wielkość gruntu, wydzielonego tytułem wynagrodzenia za służebności, z dołączeniem odręcznego planu;
d) szczegółowe umotywowanie konieczności wynagrodzenia pieniężnego za serwituty w wypadku, przewidzianym w art. 10 niniejszej ustawy.

Art. 30. Podstawę do obliczenia wynagrodzenia za serwituty stanowi wymiar tych serwitutów, zapisany w tabeli i aktach nadawczych.

Wartość ich oznaczona będzie podług cen przeciętnych ostatniego pięciolecia.

Ustalona wartość roczna korzyści serwitutowych kapitalizuje się według stopy 3,3... %, t. j. mnoży się przez 30.

Wartość gruntów, wydzielonych jako ekwiwalent, i wynagrodzenie za serwitut określa się podług cen przeciętnych ostatniego pięciolecia.

Art. 31. W wypadkach, przewidzianych w artykule poprzednim, przy obliczaniu wartości korzyści, jakie tracą posiadacze serwitutów skutkiem przymusowej ich likwidacji, należy brać pod uwagę:

1) wymiar serwitutów, zapisanych w tabeli likwidacyjnej, lub akcie nadawczym,

2) korzyści, osiągnięte z wykonywania prawa serwitutu w ciągu ostatnich pięciu lat (art. 30).

Art. 32. Pastwiska, nazwane w tabelach likwidacyjnych wspólnemi z dworem, oraz wygony dworskie, na których włościanie mają serwituty pastwiskowe, dzielą się w razie regulacji przymusowej pomiędzy strony proporcjonalnie do ilości bydła właścicieli dziedziny obciążonej i posiadaczy serwitutów, oznaczonej w tabelach. Jeżeli jednak taka ilość nie była dokładnie określona, to za podstawę do podziału należy przyjąć przeciętną roczną ilość sztuk bydła, jaką strony wyganiały na pastwisko w okresie 5 lat przed wybuchem wojny w 1914 roku; w tym wypadku za jedną sztukę bydła włościańskiego, lub za odpowiednią ilość małych sztuk, nie mogą otrzymać posiadacze serwitutu więcej niż 3 morgi pastwiska.

Art. 33. O każdej czynności Komisja Szacunkowo-Rozjemcza sporządza protokół, podpisany przez obecnych członków i strony.

Gdy strona odmawia podpisania protokółu, należy to zaznaczyć z podaniem przyczyny odmowy.

Art. 34. Po wypracowaniu projektu przymusowej likwidacji serwitutów Komisja Szacunkowo-Rozjemcza przekazuje wszystkie akta komisarzowi ziemskiemu i sama rozwiązuje się.

Art. 35. Po otrzymaniu całego materjału dowodowego komisarz ziemski, o ile sam nie przewodniczył w Komisji, w obecności stron interesowanych sprawdza projekt na miejscu, proponuje w miarę potrzeby odpowiednie zmiany i uzupełnienia, poleca geometrze sporządzenie pierworysu, rejestru pomiarowego i szacunkowego gruntów, wydzielanych za serwituty, spisuje odpowiedni protokół likwidacyjny i przekazuje akta sprawy Komisji Ziemskiej Okręgowej, o czem zawiadamia strony.

Art. 36. Do operatu o przymusowej likwidacji powinny wejść następujące dokumenty:

a) akta sprawy, wskazane w art. 23;
b) protokół utworzenia Komisji Szacunkowo-Rozjemczej;
c) protokóły z czynności tej Komisji;
d) projekt przymusowej likwidacji serwitutów wraz z aneksami, wskazanemi w art. 29, i
e) dokumenty, wymienione w art. 34 i 35.

Art. 37. Projekt przymusowej likwidacji serwitutów, o ile zostanie przyjęty przez właściciela majątku, obciążonego serwitutami, i zwyczajną większość posiadaczy służebności, po zatwierdzeniu go przez Komisję Ziemską Okręgową trybem, wskazanym w art. 18, ulega wykonaniu na gruncie, stosownie do obowiązujących przepisów o likwidacji serwitutów na zasadzie dobrowolnego układu.

Art. 38. Projekt likwidacji przymusowej, nie przyjęty przez obie lub jedną ze stron interesowanych, z całym operatem i umotywowanym sprzeciwem strony lub stron, złożonym komisarzowi ziemskiemu najdalej w ciągu dni 14 od daty zakomunikowania stronom projektu układu, winien być skierowany do Komisji Ziemskiej Okręgowej, która przedstawiony projekt zatwierdza, albo zwraca komisarzowi ziemskiemu w celu poczynienia poprawek i uzupełnień, lub też odrzuca, powierzając innemu komisarzowi przeprowadzenie przymusowej likwidacji z zastosowaniem art. 23 — 36.

Art. 39. Decyzje, powzięte przez Komisję Ziemską Okręgową, ulegają zaskarżeniu do Głównej Komisji Ziemskiej w ciągu dni 14 od daty ich doręczenia stronom w redakcji ostatecznej.

Art. 40. Zatwierdzony przez Komisję Ziemską Okręgową projekt o przymusowem zniesieniu serwitutów, po uprawomocnieniu się jej decyzji, zwrócony będzie komisarzowi ziemskiemu do wykonania na gruncie.

Art. 41. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej są ostateczne i ulegają zaskarżeniu do Sądu Najwyższego jedynie w wypadkach, przewidzianych w Ust. Post. Cyw. dla zaskarżenia ostatecznych wyroków sądów cywilnych (art. 792 i nast. U. P. C.).

Terminy i sposoby postępowania w przedmiocie skarg kasacyjnych stosować się będą do odpowiednich przepisów Ust. Post. Cyw. i organizacji Sądu Najwyższego.

Art. 42. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
Wilkoński

(Dziennik Ustaw № 42 z dnia 28 V 1920 r., poz. 249).

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie poboru koni.

Na mocy ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych z 11 kwietnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. № 32, poz. 264) i rozporządzenia wykonawczego z dnia 29 kwietnia 1919 r. („Monitor Polski" № 98 z 2 maja 1919 r.), oraz w nawiązaniu do rozporządzenia wykonawczego z 1 maja 1919 r. („Monitor Polski" № 100 z 6 maja 1919 r.)—zarządza się, pobór koni.

Art. I. Rozdział zapotrzebowania.

Rozdziału zapotrzebowanej przez armję ilości koni na poszczególne powiaty dokonywa Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych; podziału wyznaczonego na powiat kontyngensu koni pomiędzy gminy dokonywa powiatowa komisja poboru koni po wysłuchaniu przedstawicieli reprezentacji powiatowej (§ VI. B. 3).

Art. II. Zwolnienia od poboru.

Poborowi nie podlegają:

1) Konie w wieku poniżej lat 4-ch i powyżej lat 12-tu.

2) Konie ze stadnin państwowych (depôt i stacje ogierów).

3) Konie, należące do władz państwowych i samorządowych, według etatów, zatwierdzonych przez odnośne Ministerstwa, względnie przez władze, w myśl postanowień organizacyjnych do tego powołane.

4) Konie prywatne, potrzebne do przewożenia poczty, według etatu, zatwierdzonego przez Dyrekcję Poczt i Telegrafów.

5) Konie, potrzebne dla celów policyjnych i sanitarnych, oraz dla straży ogniowych, według etatów, zatwierdzonych w sposób, jak pod 3).

6) Konie, należące do instytucyj i zakładów użyteczności publicznej, posiadające zaświadczenia Ministerstwa Rolnictwa i D. P. o potrzebie posiadania pewnej ilości koni.

7) Konie, należące do ambasąd i konsulatów, oraz przeznaczone do osobistego użytku tych osób, którym według prawa międzynarodowego, służy prawo zakrajowości.

8) Konie, potrzebne duszpasterzom, lekarzom i lekarzom weterynaryjnym w związku z wykonywaniem ich zawodu na wsi, nie więcej jednak, jak po 2 konie na parafję, względnie lekarza lub lekarza weterynarji.

9) Konie, stale pracujące w kopalniach, tak w głębi kopalni, jak i na powierzchni.

10) Konie, używane stale do będących w ruchu kolejek, służących do publicznego użytku.

11) Ogiery i klacze, posiadające licencje (aż do czasu przeprowadzenia licencji w całym kraju przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych ważne są wszelkie licencje, względnie regestracje, z czasu od 1 lipca 1917 r., uznane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych).

12) Konie, utrzymywane wyłącznie i stale do wyścigów, co stwierdzone być winno przez Towarzystwa Wyścigów konnych, względnie w inny sposób, nie ulegający wątpliwości.

Art. III. Zwolnienia od dostawy na plac poboru.

Konie, wyszczególnione w Art. pod 2), 7), 9), 10), 11) i 12) jak i konie poniżej lat 3, są bezwarunkowo zwolnione od przyprowadzenia na plac poboru; natomiast konie, wyszczególnione pod 3), 4), 5), 6) i 8) tylko wtedy, jeżeli dana instytucja, względnie osoba, nie posiada więcej koni, aniżeli ilość etatowa; do etatu nie wlicza się koni poniżej lat 4-ch.

Posiadacze koni zwolnionych od dostawy na plac poboru mają przed Komisją Poborową wykazać się dokumentem, stwierdzającym tytuł zwolnienia; od obowiązku tego uwolnieni są posiadacze koni poniżej lat 3-ch, co jednak wójt, burmistrz musi przy komisji stwierdzić.

Jeżeli instytucje (osoby) te posiadałyby większą ilość koni, aniżeli etatowa, w takim razie winny przyprowadzić na plac poboru wszystkie posiadane konie.

Konie chore, jak również klacze wysokoźrebne i ze źrebiętami w wieku do 3-ch miesięcy, są wolne od przyprowadzenia na plac poboru, jeżeli przyprowadzenie byłoby z oczywistą szkodą dla ich stanu zdrowia, co winno być stwierdzone przez lekarza weterynarji, lub przez wójta i miejscowy organ państwowej policji.

Konie chore na chorobę zakaźną lub o nią podejrzane, co powinno być stwierdzone przez lekarza weterynarji, a w razie przeszkody po jego stronie przez wójta lub miejscowy organ państwowej policji, są od dostawy na plac poboru wykluczone.

Art. IV. Miejsce i termin poboru.

Miejsce i termin poboru koni podane będą do ogólnej wiadomości przez administracyjne władze powiatowe.

Plany poboru koni, odpowiednio do rozkazów Min. Spraw Wojskowych, sporządzają Wojskowe Okręgi Generalne w porozumieniu z miejscowymi przedstawicielami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, oraz z delegatami Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Miejscami poborowemi są w zasadzie miasta powiatowe, przyczem jednak baczyć należy, aby odległość miejsc poboru od gmin, dla których je ustanowiono, nie przekraczała 25 wiorst (kilometrów).

Obowiązek dostawy ciąży na właścicielach koni, oraz na posiadaczach, względnie na zawiadowcy stajni.

Jeżeli konia nie przyprowadzono na miejsce poboru, przewodniczący Komisji Pobowej zarządzi dostawę jego do następnego miejsca poboru bez względu na odległość.

Na miejscu poboru konie mają być ustawione wedle gmin — konie każdego właściciela zosobna. Konie przyprowadzić należy z uździenicami i postronkami, podkute w sposób w danej miejscowości praktykowany. Dostawiający obowiązany jest do przeprowadzenia koni przed komisją poborową sam. lub przez swą służbę, a w razie pobrania konia odprowadzić go w ten sam sposób do miejsca zbornego.

Art. V. Obowiązki gminy.

Do obowiązków gminy, prócz ogłaszania przez nie zarządzeń, połączonych z poborem koni, należy:

1) Wójt (zastępca), względnie burmistrz (naczelnik miejskiej policji komunalnej), obowiązany jest przy pomocy miejscowych organów policyj-

nych dopilnować, aby wszystkie konie, obowiązane do stawiennictwa, zostały w terminie dostawione na plac poboru.

2) Wójt (burmistrz), względnie jego zastępca, obowiązany jest w dniu poboru przybyć na plac poboru ze spisem wszystkich koni, znajdujących się w jego gminie, dać wyjaśnienie co do koni brakujących oraz wszystkich koni, w myśl postanowień Art. III i IV uwolnionych od przyprowadzenia na plac poboru.

3) Wójt (burmistrz) stwierdza tożsamość dostawionych koni z końmi w spisie wymienionemi; jeśli sam nie zna wszystkich koni, winien z sobą przyprowadzić w tym celu potrzebnych mężów zaufania.

4) Gdyby koń musiał być doprowadzony do dalszego miejsca poboru (art. IV ust. 5), w takim razie wójt może w zastępstwie swojem wysłać wraz z posiadaczem konia osobnego męża zaufania, wręczając mu odpowiednią legitymację.

5) Wszystkie gminy powiatu obowiązane są dostarczyć potrzebną ilość paszy na tymczasowe wyżywienie pobranych koni, a to według rozdziału powiatowej władzy administracyjnej. Jako cena paszy na miejscu poboru obowiązuje cena, ustalona dla ogólnej przymusowej dostawy paszy. Jeżeli cena taka nie zostałaby ustanowiona, w takim razie oznacza ją Powiatowa Komisja świadczeń wojennych.

6) Gminy (miasta), w obrębie których znajdować się będą miejsca poboru, winny przygotować: 1) lokal dla komisji poborowej, 2) odpowiednie miejsce poboru według wskazówek Powiatowych Władz Administracyjnych, 3) stajnie dla pobranych koni, 4) paleniska dla rozgrzewania żelaza dla znaczenia koni.

Aż do czasu unormowania należności kwaterunkowych, należność za stajnie i paleniska, o ile nie da się jej ustalić w drodze porozumienia, ustali powiatowa (miejska) komisja świadczeń wojennych. Należności te, jak również należność za paszę, prezes komisji remontowej wypłaci na ręce przewodniczącego komisji poboru koni dla wypłaty, komu należy.

Art. VI. Komisje poboru koni.

A. Skład.

Komisje poboru koni składają się z następujących członków:

1. Przewodniczącym jest Powiatowy Komisarz Rządowy względnie Starosta; w miastach o własnym statucie prezydent miasta (zastępca), względnie przez niego w tym celu wyznaczony jeden z ławników, a w miastach: Warszawie, Łodzi i Lublinie—Naczelnik Policji Komunalnej.

2) Przedstawiciele Armji, mianowicie: prezes komisji remontowej i wojskowy lekarz weterynaryjny.

3) Trzej delegaci reprezentacji powiatowej—małej i wielkiej własności rolnej oraz przemysłu. Autonomiczna reprezentacja powiatowa może w tym celu wyznaczyć delegatów i nie ze swego grona; jeżeli reprezentacja powiatowa delegatów do komisji nie wybierze, przewodniczący Komisji Poboru Koni powołuje delegatów reprezentacji powiatowej, wybranych na zasadzie rozporządzenia o powiatowych komisjach świadczeń wojennych („Monitor Polski” № 118, z 28 maja 1919 r.).

W miastach, wyszczególnionych w punkcie 1, delegatów do Komisji Poboru Koni wybierają Rady Miejskie.

4) Trzej rzeczoznawcy.

Rzeczoznawców tych i odpowiednią ilość zastępców wyznacza reprezentacja powiatowa, a w miastach, wyszczególnionych w punkcie 1. Rada Miejska.

Rzeczoznawcy mogą być wyznaczani z poza łona reprezentacji powiatowej (Rady miejskiej).

Na rzeczoznawców należy powoływać osoby nieposzlakowane, biegłe w swym zawodzie, przedewszystkiem z pomiędzy członków związków i stowarzyszeń rolniczych, lub zajmujących się hodowlą koni.

5) Powiatowy lekarz weterynarji, jako reprezentant Ministerstwa Rolnictwa i D. P.

Do ważności czynności Komisji Poborowych konieczną jest obecność przewodniczącego i prezesa komisji remontowej, względnie ich zastępców.

W razie nieobecności delegatów reprezentacji powiatowej (Rady Miejskiej) przewodniczący powołuje na ich miejsce osoby z pośród obecnych posiadaczy koni. W ten sam sposób odbywa się zastępstwo nieprzybyłych rzeczoznawców, wszelako w razie nieprzybycia 2-ch lub 3-ch rzeczoznawców, albo ich zastępców, wyznaczonych przez powiatową reprezentację (Radę Miejską), prezesowi komisji remontowej służy prawo wstrzymania czynności szacunkowej (Art. VII lit. B).

B. Zakres działania.

Zakres działania członków Komisji:

1) Przewodniczący kieruje całym tokiem poboru, o ile nie rozchodzi się o czynności, wyłącznie wchodzące w zakres działania reprezentantów armji.

Pomiędzy innymi odbiera on przysięgę od rzeczoznawców, że czynności swe przy szacowaniu spełniać będą według swej najlepszej wiedzy i woli, nie powodując się w żadnym wypadku względami postronnemi. Z czynności tej spisuje się osobny protokół.

2) Przedstawiciele Armji decydują, który z koni ma być pobrany.

3) Delegaci reprezentacji powiatowej (Rady Miejskiej) są mężami zaufania powiatu (miasta); jako tacy, służą radą innym członkom komisji w szczególności co do ilości koni, mających być pobranemi z poszczególnych gmin lub od pojedyńczych właścicieli.

4) Rozstrzyganie wątpliwości, czy dany koń podlega zwolnieniu od poboru, należy do przewodniczącego Komisji Poboru Koni, prezesa Komisji Remontowej i delegatów reprezentacji powiatowej (Rady Miejskiej). W razie równego podziału głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Na żądanie jednak reprezentantów Armji, odnośny koń winien być dostawiony na plac poboru, oszacowany i obdzielony kartą pobrania (Art. VIII, ust. 3). Skargi na decyzje, powzięte w myśl niniejszego ustępu, mogą być składane trybem, w art. 11 ustawy o świadczeniach wojennych z dnia 11 kwietnia 1919 r. wskazanym.

5) Zakres działania rzeczoznawców wyszczególnony jest w art. VII lit. B.

6) Powiatowy lekarz weterynarji, jako reprezentant Ministerstwa Rolnictwa i D. P., jest rzeczoznawcą we wszystkich sprawach weterynaryjnych i hodowlanych, wyłaniających się w trakcie Komisji.

7) W wypadkach, w których członek Komisji, lub jego rodzina są zainteresowani, członek ten winien się wstrzymać od głosowania.

8) Z całego toku Komisji Poboru Koni sporządza się protokół i protokół ten podpisują wszyscy członkowie Komisji.

C. Wynagrodzenie i odpowiedzialność członków Komisji.

Cywilnym członkom Komisji poboru koni należy się wynagrodzenie i prawo użycia podwód według Art. II i III rozporządzenia w sprawie Powiatowych Komisji świadczeń wojennych z 17 maja 1919 r. ("Monitor Polski" № 118); aż do uregulowania sprawy podwód dla osób wojskowych, wojskowi członkowie Komisji poboru koni i ich personel korzystają z tych samych praw, co i cywilni członkowie tych komisyj.

W razie niedojścia do skutku poboru koni wskutek nieobecności członka komisji z jego winy, członek ten ponosi wszelkie koszty, związane z powołaniem komisji poborowej.

Wydanie orzeczenia należy do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych.

Art. VII. Wynagrodzenie za konie.

A. Ceny.

Za konia typu kawaleryjskiego i artyleryjskiego I kategorji — mk. pol. 4.500 wzgl. 8.550 kor.,

Za konia typu kawaleryjskiego i artyleryjskiego II kategorji — marek pol. 4.050 wzgl. 7.650 kor.;

Za konia typu kawaleryjskiego i artyleryjskiego III kategorji — mk. pol. 3.600 wzgl. 6.750 kor.;

Za konia typu taborowego I kategorji—mk. pol.—3.600 wzgl. 6.750 kor.;
" " " " II " " " —3.150 " 5.850 "
" " " " III " " " —2.700 " 4.950 "

Ceny powyższe obowiązują do dnia 31 października 1919 r.

Jako konie taborowe uważa się konie do wysokości 150 cm., konie wyższe — za kawaleryjskie, lub artyleryjskie, stosownie do ich budowy.

Za konie typu kawaleryjskiego i artyleryjskiego, specjalnie dobre, wysokokrwiste, dopłaca się 10% ustanowionej ceny.

Ceny w markach polskich obowiązują dla b. okupacji niemieckiej na terytorjum b. Królestwa Kongresowego, a ceny w koronach (niezależnie od rządowego kursu przeliczenia, a odpowiednio do cen lokalnych koni) — dla b. zaboru austrjackiego i b. okupacji austrjackiej na terytorjum b. Królestwa Kongresowego.

Za uździenice i postronek, z któremi pobrany koń ma być oddany, nie należy się osobna zapłata.

B. Oznaczenie ceny.

Rzeczoznawcy, po porozumieniu się z reprezentantem armji, oznaczają kategorje zapłaty. Jeżeli dwóch rzeczoznawców oświadczy się za jedną i tą samą kategorją ceny, a trzeci rzeczoznawca za kategorją o jeden stopień wyższą lub niższą, w takim razie utrzymuje się kategorja zaproponowana zgodnie przez dwóch rzeczoznawców; jeżeli każdy z trzech rzeczoznawców oświadczy się za jedną z trzech kategoryj, to utrzymuje się jako obowiązująca kategorja średnia; to samo ma miejsce, jeżeli dwóch rzeczoznawców oświadczy się za kategorją najwyższą, lub najniższą, a trzeci rzeczoznawca za najniższą, względnie najwyższą.

Przyznanie 10% dodatku za konie kawaleryjskie lub artyleryjskie specjalnie dobre wysokokrwiste następuje jedynie w razie jednogłośnego oświadczenia się za tem wszystkich rzeczoznawców.

Przedstawiciel Armji nie głosuje, jednak służy mu prawo zrzeczenia się pobrania konia, którego, według jego zdania, za wysoko zaklasyfikowano.

Oświadczenia rzeczoznawców co do kategorji poszczególnych koni (dodatku 10%) mają być wyrażone w ogólnym protokóle Komisji Poboru Koni.

Art. VIII. Pobranie koni.

O ile zapotrzebowanie Armji na to zezwoli część pobranych koni może być pozostawiona czasowo ich dotychczasowym posiadaczom.

Ilośc koni, podlegających czasowemu pozostawieniu w poszczególnych powiatach, względnie gminach, ustalona zostanie trybem, podanym w art. I.

Właściciele lub posiadacze koni, czasowo u nich pozostawionych, otrzymują dla każdego konia kartę pobrania, same zaś konie oznaczone będą przez administrację wojskową piętnem pobrania.

Karta pobrania konia, oznaczona liczbą bieżącą rejestru komisji poboru koni, zawierać winna imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania posiadacza konia, opis, typ i kategorję konia, piętno pobrania, cenę oraz obowiązki, ciążące na posiadaczu.

Karty pobrania konia podpisuje przewodniczący komisji i prezes komisji remontowej.

Prezes komisji remontowej wręcza przewodniczącemu spis koni czasowo pobranych, zawierający te same rubryki, co karty pobrania.

Karta pobrania obowiązuje przez 6 miesięcy, licząc od dnia wystawienia, o ile późniejsze rozporządzenie inaczej nie postanowi.

Posiadacz konia, czasowo pozostawionego, może go aż do czasu powołania używać w sposób normalny: używanie konia w sposób nadmierny, dla jego stanu zdrowia szkodliwy, jak niemniej wszelkie rozmyślne obniżanie wartości konia, podpada pod postanowienia art. X.

W razie padnięcia konia, czasowo pozostawionego, właściciel nie ma prawa do żadnego wynagrodzenia. O padnięciu należy zawiadomić państwowe władze administracyjne pierwszej instancji, względnie burmistrza, które po stwierdzeniu padnięcia przesyłają kartę pobrania Dow. Gener. Okręgu z zaznaczeniem na niej faktu i przyczyn padnięcia.

Koń, obdzielony kartą pobrania, może być za wiadomością władzy, wskazanej w ust. 12 niniejszego artykułu, odstąpiony, jednak tylko osobie, która używać go będzie w tym samym powiecie (mieście). Nowoużytkujący przejmie na siebie wszystkie obowiązki swego poprzednika.

Powołanie konia w ciągu czasu ważności karty pobrania może nastąpić w każdej chwili. Powołanie zarządza Min. Spr. Wojskow.; zawiadomienie właścicieli lub posiadaczy koni o powołaniu należy do państwowych władz administracyjnych pierwszej instancji, względnie Magistratów miast, wyszczególnionych w art. X p. 2 rozporządzenia wykonawczego z 1 maja 1919 r. do ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Do miejsca odbioru należy konia dostawić z uździenicą i postronkiem, podkutego w sposób, w danej okolicy praktykowany. Odbioru dokonywa komisja remontowa w obecności miejscowego powiatowego Komisarza Rządowego i 2-ch mężów zaufania, przez niego powołanych.

Komisji remontowej służy prawo odebrania konia, lub zwolnienia go od poboru. To samo prawo służy komisji remontowej w razie stwierdzenia

nadmiernego użycia konia, lub uszkodzenia jego, przyczem Powiatowy Komisarz Rządowy wdraża postępowanie karne w miarę zachodzących okoliczności natychmiast wydaje orzeczenie.

Pobranie lub zwolnienie konia stwierdza prezes komisji remontowej na karcie pobrania, którą zwraca posiadaczowi konia.

W razie pobrania konia prezes komisji remontowej stwierdza na karcie pobrania wydanie asygnaty kasowej (art. IX).

Komisja remontowa może w myśl artykułu V, p. 5, zażądać dostarczenia paszy na miejsce dostawy.

Art. IX. Zapłata.

Przewodniczący komisji poborowej zaraz po odebraniu konia wydaje jego posiadaczowi asygnatę kasową, płatną w miejscowej Powiatowej Kasie Skarbowej.

Asygnatę tę wystawia prezes komisji remontowej; podpisuje ją prezes komisji remontowej i przewodniczący komisji poboru koni; asygnata ta posiada pieczęć okrągłą komisji remontowej i pieczęć okrągłą tego urzędu, którego kierownikiem jest przewodniczący komisji poboru koni.

Powiatowa Kasa Skarbowa wydaje pobierającemu pieniądze poświadczenie według wzoru, ustalonego przez Ministerstwo Spraw Wojskowych.

W razie pobrania konia, czasowo pozostawionego, co do którego nasunęło się podejrzenie nadmiernego użycia, względnie rozmyślnego obniżenia wartości, asygnatę kasową, wystawioną na nazwisko posiadacza, prezes komisji remontowej wręcza za potwierdzeniem odbioru powiatowemu Komisarzowi Rządowemu (Prezydentowi miasta), zaznaczając na niej powód niewręczenia jej posiadaczowi konia.

Posiadacz konia dostaje w tym wypadku natychmiast odpowiednie poświadczenie od Powiatowego Komisarza Rządowego (Prezydenta miasta).

W razie stwierdzenia, że koń w chwili odebrania przez Administrację Wojskową chory był na nosaciznę, właściciel odnośnego konia winien jest asygnatę kasową, względnie pobrane pieniądze, zwrócić.

O stwierdzeniu choroby Administracja Wojskowa obowiązana jest zawiadomić przewodniczącego komisji poboru koni najdalej w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia następnego po dniu odebrania konia. Chory koń, równocześnie z tem zawiadomieniem, przekazany zostaje do dyspozycji powiatowego lekarza weterynarji celem dalszego zarządzenia.

Art. X. Postanowienia karne.

Uchylenie się od obowiązków, w art IV i VIII niniejszego rozporządzenia określonych, karane będzie w myśl art. 15 ustawy z d. 11 kwietnia 1919 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych aresztem do jednego roku. lub grzywną do 100.000 marek polskich (150.000 koron).

Nadto we wszystkich wypadkach zamiaru usunięcia koni od pobrania ulegną one konfiskacie.

Winny niedostarczenia konia na właściwy plac poboru (art. IV ust. 5) ponosi nadto koszty podróży wójta (męża zaufania) do dalszego miejsca poboru.

Komisjom remontowym służy prawo pierwokupu koni skonfiskowanych, a to za cenę najniższej kategorji danego typu konia.

Warszawa, dnia 26 lipca 1919 r.

Za Ministra Spraw Wojskowych:
I Wiceminister:
Majewski, gen. ppor.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
Józef Bek.

(„Monitor Polski" № 182 z dn. 14.VIII 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie zmiany rozporządzenia w sprawie poboru koni z dn. 26 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 182 z dn. 14 sierpnia 1919 r.).

Na mocy ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych z dnia 11 kwietnia 1919 r. (Dz. P. № 32 poz. 264) i ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. (Dz. U. Rz. P. № 37 poz. 212) w przedmiocie przywrócenia mocy obowiązującej i częściowej zmiany ustawy z dnia 11 kwietnia 1919 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz. P. 1919 r. № 32 poz. 264), oraz w uzupełnieniu rozporządzenia w sprawie poboru koni z dnia 26 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 182 z dnia 14 sierpnia 1919 r.) zarządza się co następuje:

Art. 1. Przewidziany w ustępie 7 art. VIII rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie poboru koni z dnia 26 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 182 z dnia 14 sierpnia 1919 r.) termin sześciomiesięczny, w przeciągu którego obowiązuje karta pobrania przedłuża się do jednego roku, licząc od daty wystawienia karty.

Art. 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 6 maja 1920 roku.

Minister Spraw Wojskowych:
w. z. *Sosnkowski*

Minister Spraw Wewnętrznych:
w z. *Dunikowski*

(Dziennik Ustaw № 42 z dnia 28.V. 1920 r. poz. 256).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Kolei Żelaznych w sprawie wprowadzenia zmian do przepisów o kolejności ładunków (Dziennik Ustaw № 36, poz. 204 z r. 1920).

Na mocy dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. № 14, poz. 152), konstytucyjnie zatwierdzonego w dniu 7 kwietnia 1919 r. (Monitor Polski № 82 z dnia 16 kwietnia 1919 r.) i w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, oraz Przemysłu i Handlu — zarządzam wprowadzić z dniem 1 czerwca 1920 r. do przepisów o kolejności ładunków (Dz. Ustaw № 36, poz. 204 z r. 1920) następujące zmiany:

Nie naruszając w niczem dotychczasowej zasady kolejności przyjmowania ładunków, znosi się zlecenia na wagony odnośnie do ładunków, wyszczególnionych w następujących punktach listy kolejności: w punkcie trzecim, czwartym, piątym, szóstym, dziewiątym, dziesiątym, jedenastym i trzynastym, w punkcie osiemnastym z pozwoleniami na wywóz i w punkcie dziewiętnastym za pozwoleniami Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu, w punkcie piętnastym dla rudy, kamienia wapiennego i łomu żelaznego lub metalowego, adresowanych do hut lub odlewni, oraz dla ładunków wapna i kwasu siarczanego.

Ładunki, przewidziane w punkcie piątym i jedenastym, oraz nasiona i sadzeniaki, wskazane w punkcie szóstym, przewożone są jedynie za listami przewozowemi, wydawanemi przez Ministerstwo Aprowizacji. Pozatem od tegoż dnia należy w cedułach i ich grzbietach odnotowywać numery dziurkowane listów przewozowych Ministerstwa Aprowizacji. W wypadkach, w których się zachowują zlecenia na wagony, będą one miały ważność na cały miesiąc, na który zostały wydane.

Warszawa, dn. 26 maja 1920 roku.

Minister Kolei Żelaznych:
K. Bartel

(Dziennik Ustaw № 43 z dn. 31.V 1920 r. poz. 267).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych dóbr: Kruszyna, Borowno i Jedlno w pow. Radomskowskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 29 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dziennik Praw № 20 z dnia 5-go marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dziennik Ustaw № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu się z P. Ministrem Skarbu i P. Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych i bieżących, stosownie do zatwierdzonych planów gospodarczych, w następujących lasach, a mianowicie:

1) w lasach dóbr Kruszyna ks. Stefana Lubomirskiego 10.500 m^3,
2) w lasach dóbr Borowno p. Adama Michalskiego 2.400 m^3,
3) w lasach dóbr Jedlno hr. Olivier de Morier 1.200 m^3.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych. Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Piotrkowie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie na miejscu się znajdował.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów, wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 5 maja 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(„Monitor Polski" № 106 z dnia 12.V. 1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych majątku Bielawy-Morga w pow. Łowickim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20 z dn. 5 marca 1918 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia wykonawczego do tej Ustawy (Dz. Ust. № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z p. Ministrem Robót Publicznych i p. Ministrem Skarbu zarządzam niniejszem zajęcie wszystkiego ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w lasach majątku Bielawy-Morga, należącego do pp. Wł. Grabskiego i I. Kakietka w pięciu zrębach, wyznaczonych do wyrębu, stosownie do przedstawionego przez właścicieli Inspektorowi Okręgowemu Ochrony Lasów w Warszawie planu gospodarczego w latach 1920/21, 1921/22, 1922/23, 1923/24 i 1924/25, łącznie na powierzchni 20 morg 125 prt.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Komisji Głównej Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Głównej lub Powiatowej Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osobę zarządzającą, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętego lasu wypłacona będzie przez państwo należność według cen ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski” № 161 z dn. 21/VII, 1919 r.).

Warszawa, dnia 5 maja 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski“ № 106 z dn. 12.V. 1920 r.).

OBWIESZCZENIE

Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Aprowizacji oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie wstrzymania wydawania pozwoleń na przywóz poszczególnych rodzajów towarów przez linję celną Rzeczypospolitej Polskiej.

Państwowa Komisja Przywozu i Wywozu w Warszawie, Oddziały Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu w Krakowie i we Lwowie oraz urzędy, wydające pozwolenia w zagranicznym obrocie towarowym, a zależnie od Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu w Warszawie, nie będą odtąd udzielać pozwoleń w myśl art. 2 Dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. № 15 poz. 216) na przywóz przez linję celną Rzeczypospolitej Polskiej następujących towarów:

Pozycja taryfy celnej.	
177 p. 3 a	Abażury.
195, 197	Aksamity jedwabne i półjedwabne.
178	Albumy do fotografji, pocztówek, marek pocztowych.
	Aluminjowe wyroby do ozdoby (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.).
	Amerykany, wózki lekkie (chars a bancs) (patrz Powozy).
10	Anyż, z wyjątkiem przeznaczonego do celów farmaceutycznych.
	Arak (patrz Wódki).
5 p. 5 b	Arbuzy.
172 p. 3 b	Arfy.
137 p. 2	Atramenty płynne.
57 p. 4 a	Baty.
215 p. 4 d	Bębenki dziecinne.
	Bielidło kosmetyczne (patrz Wyroby kosmetyczne).
209 p. 1 b	Bielizna przybrana haftami, koronkami, ozdobami i t. p.
37	Białuga pod wszelką postacią.
173 p. 3 a i b	Bilety wizytowe, kolejowe i tramwajowe.
	Biskwit (patrz naczynia porcelanowe i t. d. Ozdoby terrakotowe).

	Biusty z metali (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.), z gliny (patrz ozdoby terrakotowe).
	Biusty wszelkie.
	Biżuterja (patrz Wyroby że złota, srebra i t. d.).
5 p. 5 a	Brukselska kapusta.
	Bukiety (patrz kwiaty cięte).
76 p. 3	Bukiety fajansowe i porcelanowe.
215 p. 1	Bursztyn, wyroby.
24 p. 5	Ciasta cukiernicze.
	Chińskie orzechy tungulowe (patrz Orzechy).
10	Chleb świętojański.
195, 197	Chustki jedwabne i półjedwabne.
196	Chustki jedwabne fularowe.
201	Chustki w rodzaju kaszmirowych, z osnową wełnianą i wątkiem różnobarwnym wełnianym i jedwabnym, również z domieszką bawełny.
Uwaga 5 ogólna do poz. 183 209	Chustki przybrane jedwabiem, szychem (także złotem i srebrem), koronkami, tiulem i innemi kosztownemi materjałami.
	Chwasty (patrz Wyroby szmuklerskie).
22 p. 2	Cukier lodowaty.
24 p. 2.	Cukierki.
21 p. 4	Cygara, cygaretki.
	Cynowe, cynkowe wyroby do ozdoby (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.
	Czapeczki przybrane wstążkami i t. p. (patrz Kapelusze damskie).
	Czapki futrzane z obramowaniem futrzanem (patrz Futra).
24 p. 2	Czekolada.
24 p. 5	Czurezela.
7 p. 2	Daktyle.
	Djamenty (patrz kamienie szlachetne).
5 p. 5 b	Dynie.
	Dywany (patrz Kobierce).
	Dziane wyroby (patrz Wyroby dziane).
	Fajans (patrz Naczynia, albo Kwiaty sztuczne).
	Faetony (patrz Powozy).
7 p. 2	Figi.
Uwaga 5 ogólna do poz. 183 209	Firanki przybrane jedwabiem, szychem (także złotem i srebrem), koronkami, tiulem i innemi kosztownemi materjałami.
215 p. 1	Fiszbin, wyroby wszelkie.
	Frendzle (patrz Wyroby szmukierskie).
196	Fulary jedwabne.
Uwaga 1 do poz. 209	Futra, ubiory i okrycia futrzane, albo podbite futrem, czapki futrzane i z obramowaniem futrzanem — wszystko z bobrów, lisów czarnych i niebieskich, szynszyli, soboli, fok, gronostajów, kun, elków, nurków, cywetów, skunksów.

215 p. 2	Gagat wyroby.
	Galanterja (patrz Wyroby galanteryjne i toaletowe).
24 p. 2	Galaretki owocowe.
172 p. 3 b	Gramofony.
14 p. 1 p. 2	Grzyby wszelkie, świeże i suszone, w occie, oliwie, słonej wodzie, z wyjątkiem służących do celów leczniczych (jak do wyrobu kefiru i t. p.).
148	Guziki platynowe, złote i srebrne.
207 p. 1a, b, c	Hafty wszelkie.
24 p. 5	Hałwa.
215 p. 4 d	Harmonijki dziecinne.
	Homary (patrz Ostrygi).
	Jagodowe wina (patrz Wina jagodowe i t. d.).
	Jedwabne wyroby (patrz Wyroby dziane, Wyroby szmuklerskie, Wyroby plecione, Hafty, Koronki, Aksamity, Chustki, Wstążki, Taśmy, Tiul, Ubrania, Szenila).
37	Jesiotry pod wszelką postacią.
	Jubilerskie wyroby (patrz Wyroby ze złota, srebra i t. d).
87 p. 3	Kadzidła.
24 p. 1 p. 2	Kakao.
5 p. 5 a	Kalafjory.
216 p. 1	Kałamarze wszelkie.
67 p. 1	Kamienie szlachetne (brylanty, djamenty, rubiny, szafiry, szmaragdy), z wyjątkiem przeznaczonych do celów technicznych; perły prawdziwe.
70 p. 1 a i b	Kamienne wyroby sznycerskie, rzeźbiarskie i tokarskie.
5 p. 5 a	Karczochy.
173 p. 1 a	Karety.
	Karjatydy, z metali (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.), z gliny (patrz Ozdoby terrakotowe).
9, 13	Kapary.
209 p. 2	Kapelusze damskie, czapeczki i inne ubrania na głowę, przybrane wstążkami, koronkami, piórami, kwiatami i t. p.
5 p. 5 a	Kapusta brukselska.
201	Kaszmiry.
11 p. 1	Kasztany.
18 p. 2 i 3	Kawa palona, mielona i surogaty kawy.
37 p. 5	Kawior.
5 p. 5 b	Kawony.
	Keby (patrz Powozy).
188, 192, 195 197, 203	Kobierce wszelkie.
11	Kokosy, z wyjątkiem idących do przerobu przemysłowego.
10	Kolender (korjander).
Uwaga ogólna do 183—209	Kołdry, przybrane jedwabiem, szychem (także złotem i srebrem), koronkami, tiulem i innemi kosztownemi materjałami.
24 p. 3	Kompoty.
177 p. 5 d II	Konfekcja, ubrania z przędzy i tkaniny papierowej.
24 p. 2	Konfitury.
	Koniak (patrz Wódki).
13	Konserwy, z wyjątkiem sprowadzanych przez władze wojskowe.

67 i 215 p. 1	Korale prawdziwe w wyrobach.
207 p. 1 a, b, c	Koronki wszelkie.
177 p. 3 a	Koperty papierowe.
	Kosmetyki (patrz Wyroby kosmetyczne).
	Krewetki (patrz Ostrygi).
213 p. 2, p. 3 177 p. 3 a	Kwiaty sztuczne i ich części, z przędzy, tkanin i papieru; rośliny sztuczne do ozdoby.
76 p. 3	Kwiaty sztuczne porcelanowe, fajansowe, rośliny, ich części i wyroby z nich (wianki, bukiety i t. p.).
62 p. 6	Kwiaty cięte, liście świeże i suszone, także farbowane, bukiety i wieńce z kwiatów, liści i innych części roślin.
	Landa (patrz Powozy).
	Laski (patrz Wyroby stolarskie i tokarskie).
	Laski z parasolami (patrz Parasole).
	Likiery (patrz Wódki).
62 p. 6	Liście barwione.
22 p. 2	Lodowaty cukier.
24 p. 5	Łakocie tureckie.
37	Łososie pod wszelką postacią.
76 p. 1	Majolika wszelka.
13	Marynaty w occie.
	Meble (patrz Wyroby stolarskie i tokarskie).
61 p. 2 i Uwaga do p. 2	Meble gięte.
64 p. 2 a i b	Meble koszykarskie.
61 p. 5	Meble miękkie obite (wytapicerowane) płótnem, tkaninami, skórą i t. p.
	Medaljony z metali (patrz wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.), z gliny (patrz Ozdoby terrakotowe).
	Metalowe wyroby do ozdoby (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.).
	Miedziane ozdoby (patrz wyroby do ozdoby z cyny, cynku itd.).
11 p. 2	Migdały, z wyjątkiem służących do celów farmaceutycznych.
	Mineralne wody (patrz Wody mineralne).
29 p. 1, p. 2	Miód do picia.
68 p. 3	Mozajka wszelka.
13	Musztarda.
120 p. 1	Mydło toaletowe.
75 p. 3, 76, p. 2	Naczynia porcelanowe, fajansowe i z biskwitu, z malowidłami złoceniami, wielobarwnemi wzorami.
72 p. 1	Nalewki z alkoholem i bez. Napoje (patrz Wódki; Wina; Miód; Piwo; Porter; Wody i Soki; Syropy).
	Niklowe ozdoby (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.).
57 p. 3	Notesy w oprawie skórzanej.
	Nożownicze wyroby (patrz Wyroby nożownicze).
57	Obuwie lakierowane, z materji jedwabnej, gotowe i niewykończone, również safjanowe.
Uwaga ogólna do 183—209	Obrusy przybrane jedwabiem, szychem (także złotem i srebrem), koronkami, tiulem i innemi kosztownemi materjałami.

209 p. 1 b	Odzież przybrana haftami, koronkami, ozdobami i t. p.
13	Ogórki w occie.
	Okrycia futrzane i podbite futrem (patrz Futra).
9, 13	Oliwki zielone i czarne, suche, w słonej wodzie, oliwie lub inaczej przyrządzone.
	Ornamenty z metali (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.), z gliny (patrz Ozdoby terrakotowe).
11 p. 1	Orzechy jadalne, chińskie orzechy tungulowe, z wyjątkiem orzechów ziemnych (arachidów).
38	Ostrygi, raki, homary, krewetki, ślimaki i t. p. (świeże, solone, marynowane i t. p.).
24 p.	Owoce w likierach, araku, koniaku.
	Owoce południowe (patrz Pomarańcze; Winogrona; Figi; Daktyle; Rodzynki Koryntki i t. p.).
13	Owoce w occie, oliwie lub inaczej przyrządzone.
	Owocowe przetwory (patrz Konfitury, Kompoty i t. p.).
	Owocowe soki (patrz Soki z owoców).
74 p. 3	Ozdoby terrakotowe, ornamenty, karjatydy, medaljony, biusty, posągi i t. p. przedmioty do ozdoby budynków i mieszkań.
	Pachnidła (patrz Wyroby perfumeryjne; Wyroby kosmetyczne).
177 p. 2 g	Papier jedwabny lub chiński do zawijania.
21 p. 6	Papierosy.
211 p. 1 a, b i p. 2 a	Parasole, parasolki i laski z parasolkami, kryte tkaniną jedwabną i półjedwabną, lub kryte innemi tkaninami, jednak z pokryciem przybranem (koronkami, wstążkami, haftami i t. p.).
	Pasmanterja jedwabna i półjedwabna (patrz Wyroby szmuklerskie).
137 p. 2	Pasta do obuwia i metali.
24 p. 2	Pastylki z cukrem.
13	Pasztety.
24 p. 3	Patoka cukrowa rafinowana.
	Perfumy, perfumerja (patrz Wyroby perfumeryjne).
	Perły prawdziwe (patrz Kamienia Szlachetne).
	Peruki (patrz wyroby z włosów ludzkich).
215 p. 2	Pianki morskiej wyroby.
24 p. 5	Pierniki.
13	Pikle.
11 p. 3	Pistacje.
29 p. 1 i p. 2	Piwo i Porter.
213 p. 1	Pióra przyrządzone i przyrządzone skórki ptasie z piórami, z ptaków cennych i zwyczajnych.
213 p. 1	Pióropusze i tkaniny z piórami.
	Platery (patrz Wyroby platerowane).
178 p. 3	Pocztówki.
	Pomady kosmetyczne (patrz Wyroby kosmetyczne).
6 p. 2 b	Pomarańcze i pomarańczki.
23	Pończochy jedwabne i półjedwabne (patrz Wyroby dziane).
	Popielniczki z metali (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.), z gliny (patrz Ozdoby terrakotowe).

	Porcelana (patrz przedmioty z porcelany i t. d. Naczynia porcelanowe. Kwiaty sztuczne porcelanowe; Rośliny z porcelany).
57 p. 3	Portcygarv skórzane.
	Porter (patrz piwo).
	Posągi z metali (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.), z gliny (patrz Ozdoby terrakowe).
173 p. 1 a, b	Powozy, powoziki, faetony, kabrjolety. keby i landa, wózki lekkie (chars a bancs), amerykany.
172 p. 3 b	Pozytywki.
	Półjedwabne wyroby (patrz Wyroby dziane; Wyroby szmuklerskie; Wyroby plecione; Hafty; Koronki; Aksamity; Chustki; Ubrania).
24 p. 2	Proszki z cukrem.
76 p. 2, p. 3	Przedmioty z porcelany i biskwitu dla ozdoby mieszkań, ja ko to: wazy statuetki i t. p.
	Przetwory z owoców i jagód (patrz Konfitury, Kompoty, Soki, Syropy).
	Przyciski z metali (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku, i t. d.), z gliny (patrz Ozdoby terrakotowe).
37	Pstrągi pod wszelką postacią.
	Puder (patrz Wyroby kosmetyczne).
	Rahatłukum (patrz Tureckie łakocie).
64 p. 2	Ramki plecione.
	Raki (patrz Ostrygi).
57 p. 3	Rękawiczki skórzane.
	Rękawiczki jedwabne, półjedwabne (patrz Wyroby dziane).
7 p. 2	Rodzynki.
213 p. 2, p. 3	Rośliny sztuczne do ozdoby, z przędzy, tkanin, papieru.
76 p. 2	Rośliny, ich części i wyroby z nich (wianki, bukiety i t. p.) z porcelany fajansu.
	Róż (patrz Wyroby kosmetyczne).
	Rubiny (patrz Kamienie szlachetne).
27 p. 1 a	Rum, (patrz Wódki).
37 p. 2	Ryby marynowane w oliwie i faszerowane.
37 p. 1 a	Ryby świeże, żywe i śnięte: pstrągi, łososie, turboty, sole, bieługi, jesiotry, sieje (sigi), również wędzone solone i suszone.
	Rzeźbiarskie wyroby (patrz Wyroby stolarskie, tokarskie i rzeźbiarskie)
	Rzeźbione wyroby z drzewa (patrz Wyroby z drzewa rzeźbione).
5 p. 5 a	Sałata.
173 p. 1 b	Sanki osobowe.
	Sardynki (patrz Ryby marynowane w oliwie i faszerowane).
24 p. 2	Serki owocowe.
35 p. 1, p. 2	Serwetki przybrane jedwabiem, szychem (także złotem, srebrem), koronkami, tiulem i innemi kosztownemi materjałami.
37	Sigi pod wszelką postacią.
	Skórki ptasie z piórami (patrz Pióra przyrządzone).
13	Soje.
24 p. 3	Soki z owoców i jagód.

37	Sole (ryby) pod wszelką postacią.
	Srebrne wyroby (patrz Wyroby ze złota, srebra i t. d.).
23	Syrop ziemniaczany wszelkiego rodzaju.
24 p. 3	Syropy.
18 p. 3	Surogaty kawy mielone i prasowane.
	Statuetki z metali (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.) i innych materjałów.
	Stolarskie wyroby (patrz Wyroby stolarskie i tokarskie).
	Story (patrz Zasłony).
	Szafiry (patrz Kamienie szlachetne).
201	Szarfy w rodzaju kaszmirowych.
195 p. 1	Szenile jedwabne.
	Szkło (patrz Wyroby ze szkła).
78 p. 3	Szkło taflowe, ozdobne, grubości powyżej 5 mm. z upiększeniami i malowidłami.
	Szmaragdy (patrz Kamienie szlachetne).
	Szmuklerskie wyroby (patrz Wyroby szmuklerskie).
	Sznury jedwabne i półjedwabne (patrz Wyroby szmuklerskie).
5 p. 5 a	Szparagi.
57 p. 4 a	Szpicruty.
5 p. 5 a	Szpinak.
215 p. 1	Szyldkretowe wyroby.
	Ślimaki (patrz Ostrygi).
	Śliwowica (patrz Wódki).
137 p. 2	Środki do czyszczenia obuwia i metali.
	Środki do farbowania włosów (patrz Wyroby kosmetyczne).
10	Świętojański chleb.
21 p. 2	Tabaka do zażywania.
	Tiul haftowany (patrz Tkaniny i tiule haftowane).
201	Tkaniny w rodzaju kaszmirowych.
	Tkaniny kaszmirowe (patrz Kaszmiry).
207 p. 2a. b	Tkaniny i tiul, haftowane, choćby z jednego brzegu.
	Toaletowe wyroby (patrz Wyroby galanteryjne i toaletowe).
	Tokarskie wyroby (patrz Wyroby stolarskie i tokarskie).
215 p. 4 d	Trąbki dziecinne.
	Trociczki (patrz wyroby kosmetyczne).
	Trufle (patrz Grzyby).
37	Turboty pod wszelką postacią.
24 p. 5	Tureckie łakocie (rahatłukum).
	Ubiory futrzane i podbite futrem (patrz Futra).
209 p. 1	Ubrania (z wyjątkiem drobnej konfekcji, jak krawatów i t. p.) jedwabne i półjedwabne.
	Ubrania przybrane haftami, koronkami i t. p. (patrz Odzież przybrana haftami, koronkami i t. p.)
	Ubrania z przędzy i tkaniny papierowej (patrz Konfekcja, Ubrania z przędzy i tkaniny papierowej).
	Warkocze (patrz wyroby z włosów ludzkich).
5 p. 5 a, b	Warzywa świeże i suszone następujące: karczochy, szparagi, kalafjory, kapusta brukselska, sałata, dynie i arbuzy.
13	Warzywa w occie, oliwie lub inaczej przyrządzone w naczyniach hermetycznie zamkniętych.
	Wazy metalowe (patrz Wyroby do ozdoby z cyny, cynku i t. d.) i inne (patrz Naczynia porcelanowe i t. p.).

	Wieńce (patrz Kwiaty cięte).
28 p. 1 a, b, p. 2 a, b	Wina winogronowe, owocowe i jagodowe, również musujące, z wyjątkiem win do celów religijnych oraz skażonych solą do wyrobu koniaku.
6 p. 4. 7 p. 2	Winogrona świeże i suszone.
46 p. 1	Włosy ludzkie, wyroby.
	Woda kolońska (patrz Wyroby perfumeryjne).
32	Wody mineralne, sztuczne i naturalne, z wyjątkiem następujących wód naturalnych: Kissingen, Apenta, Franz Joseph, Huniady, Levico, Contrexeville, Vichy, Vittel, Karlsbad, Marjenbad.
	Wody pachnące (patrz Wyroby perfumeryjne).
27 p. 1 a i b	Wódki: arak, rum, koniak, śliwowica i inne wódki oraz likiery i nalewki.
	Wózki lekkie (chars a bancs), amerykany (patrz Powozy).
195 p. 1, 197	Wstążki jedwabne i półjedwabne.
	Wyroby cukiernicze (patrz Kakao, Czekolada, Serki owocowe, Proszki, Pastylki z cukrem, Owoce w likierach, araku, i koniaku, Tureckie łakocie, Haława, Czurezela, Pierniki, Ciasta cukiernicze).
205 p. 1a, b	Wyroby dziane (pończosznicze, jedwabne i półjedwabne).
149 p. 3 163 p. 3 c	Wyroby do ozdoby z cyny, cynku, miedzi, niklu, aluminjum i ich stopów; statuetki, medaljony, biusty, posągi, wazy, popielniczki, przyciski, rączki, ornamenty, karjatydy i t. p., także pozłacane i posrebrzane.
215 p. 1	Wyroby galanteryjne i toaletowe, kosztowne, część składową których stanowią: jedwab, perłowa masa, korale, szyldkret, kość słoniowa, emalja, bursztyn, pianka morska, imitacja drogich kamieni i t. p., kosztowne materjały, również z dodatkiem pozłacanych lub posrebrzanych metali i stopów; wyroby oddzielnie niewymienione z perłowej masy, szyldkretu, kości słoniowej, bursztynu.
215 p. 2	Wyroby galanteryjne i toaletowe zwyczajne, z częściami, oprawą lub ozdobami z nieszlachetnych metali i stopów, chociażby pozłacanych i posrebrzanych, z rogu, kości, drzewa, porcelany, aluminjum, niedrogich kamieni, szkła, morskiej pianki, fiszbinu, gagatu, celuloidu, lawy i t. p. pospolitych materjałów; wyroby oddzielnie niewymienione z rogu, kości, morskiej pianki, fiszbinu, gagatu, celuloidu, lawy, wosku i t. p.
57 p. 3	Wyroby kaletnicze i galanteryjne, jako to: torebki, woreczki, portmonetki, portcygary, portfele, notesy.
119 p. 1	Wyroby kosmetyczne: bielidło, róż, puder, środki do farbowania włosów, trociczki, pomady kosmetyczne i kosmetyki oddzielnie niewymienione.
158 p. 3	Wyroby nożownicze pozłacane i posrebrzane lub w oprawie pozłacanej i posrebrzanej, platerowanej, z szyldkretu, perłowej masy, kości słoniowej i mamutowej, albo z ozdobami z tych materjałów, również z ozdobami ze złota i srebra.

119 p. 2	Wyroby perfumeryjne i kosmetyczne, zawierające alkohol: perfumy, wody pachnące (kwiatowe), woda kolońska, eliksiry.
149 p. 4a, b	Wyroby platerowane, sztućce i galanterja z metali nieszlachetnych, pozłacane i posrebrzane, lub też z dodatkiem kosztownych materjałów.
205 p. 2a	Wyroby plecione, jedwabne i półjedwabne.
61 p. 1c, c, p. 3, Uwaga 2 do p. 2, uwaga 2 do p. 4	Wyroby stolarskie i tokarskie (z wyjątkiem drewnianych części aparatów i maszyn), jak meble, laski i t. p. z drzewa wszelkich gatunków.
61 p. 4	Wyroby stolarskie, tokarskie i rzeźbiarskie, z ozdobami z metali i innych materjałów, z inkrustacjami lub wkładkami (oprócz tafli do posadzek).
205 p. 2a, b, c	Wyroby szmuklerskie (sznury, frendzle, chwasty i t. p.) wszelkie.
	Wyroby tytuniowe (patrz Cygara i cygaretki; Papierosy, Tabaka).
61 p. 3	Wyroby z drzewa rzeźbione.
70 p. 1a, b	Wyroby z gipsu i alabastru: snycerskie, rzeźbiarskie i tokarskie.
77 p. 3 p. 4a, b, p. 5	Wyroby ze szkła białego i półbiałego, szlifowane, polerowane, rżnięte (z wyjątkiem mających oszlifowane lub wyrównane brzegi, dna, szyjki, korki i pokrywki) i wyroby ze szkła dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego, z masą spękaną (craquelé) lub lodowatą (Eisglass), wyroby ze szkła wszelkiego ozdobne.
46 p. 1	Wyroby z włosów ludzkich.
148 p. 2a, b, p. 3a, b, p. 5	Wyroby ze złota, srebra, platyny, z prawdziwemi lub sztucznemi kamieniami, perłami i t. p. lub bez; tkaniny i taśmy złote, srebrne i szychowe.
215 p. 4a, b i d	Zabawki dziecinne.
Uwaga 5 ogólna do 183—209	Zasłony (story) i t. p. przybrane jedwabiem, szychem (także złotem i srebrem), koronkami, tiulem innemi kosztownemi materjałami.
171 p. 2a, b	Zegarki kieszonkowe w kopertach złotych z ozdobami z drogich kamieni lub bez.
	Złote wyroby (patrz Wyroby ze złota, srebra i t. d.; zegarki kieszonkowe).

Powyższa lista nie dotyczy towarów używanych, przywożonych przez pasażerów do własnego użytku, w ilościach, nie przewyższających ich potrzeby w drodze. Ponadto odnośne władze mogą pozwalać na przywóz towarów, wymienionych na powyższej liście, w wypadkach przewidzianych w art. 10, 11 i 12 rozporządzenia z dnia 4 listopada 1919 r. o taryfie celnej (ruch przesiedleńczy, wyprawy ślubne, spadki i t. p.).

Pozwolenia na przywóz wyżej wymienionych artykułów, wydane przed ogłoszeniem niniejszego obwieszczenia, po upływie terminu ich ważności nie będą prolongowane.

Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu ma prawo dozwolić na przywóz poszczególnych partji wyżej wymienionych towarów.

Warszawa, dnia 12 maja 1920 r.

Minister Przemysłu i Handlu:
Antoni Olszewski.

Minister Skarbu:
Wł. Grabski.

Minister Aprowizacji:
w z. *L. Zaborowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(„Monitor Polski" № 107 z d. 14.V. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego i opałowego iglastego w lasach prywatnych majątków Główno i Małecz w pow. Brzezińskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dn. 28-go lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dziennik Praw № 20 z dn. 5 marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dn. 3-go lutego 1920 r. (Dziennik Ustaw № 14, z dnia 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z P. Ministrem Skarbu i P. Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego drzewa okrągłego i obrobionego ze zrębów zaległych i bieżących:

1. Zakupionego przez kupca leśnego Kolskiego w lasach m. Główno p. Michalskiego i znajdującego się w zrębach oraz na składzie przy terenie tartaku w Głównie budulcowego iglastego w ilości 1900 m^3, i opałowego (gałęzi) kupek 3 metr. 300 sztuk.

2. Drzewa, zakupionego przez kupca leśnego Hermana Gerszonowicza w lesie Małeckim hr. Ostrowskiego budulcowego iglastego w ilości 400 m^3.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają. Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Piotrkowie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie na miejscu się znajdował.

Za drzewa wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów i składów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 11 maja 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski" № 108 z dnia 15.V. 1920 r.).

INSTRUKCJA
dla Powiatowych Komisyj do Szacowania Plonów.

Na zasadzie rozporządzenia z dnia 6 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 38, poz. 228) zarządzam co następuje:

1. Powiatowe Komisje Szacunkowe Plonów mają za zadanie oszacowanie gminami plonów wyszczególnionych w niniejszej instrukcji ziemiopłodów — w poniżej podanych terminach.

2. Oszacowanie dla większej i mniejszej własności (powyżej i poniżej 100 morgów) winno być odnotowane oddzielnie na specjalnych formularzach, które zostaną rozesłane do powiatów.

3. Przy oszacowaniu należy zwracać baczną uwagę na jakość ziemi i inne warunki wytwórczości; specjalnej uwagi wymaga oszacowanie plonu w gminach, w których grunty różnej jakości zostały obsiane tym samym gatunkiem ziemiopłodu. W takim wypadku zaleca się oszacować wysokość plonu dla każdego rodzaju ziemi osobno i przy obliczaniu plonu przeciętnego dla całej gminy — uwzględnić stosunek, w jakim powierzchnie poszczególnych gatunków ziemi, stoją do siebie.

4. W rubryce „obszar zasiewów" należy wpisać obsianą przez każdy gatunek ziemiopłodu powierzchnię ustaloną przy zbieraniu danych, dotyczących zasiewów — na mocy rozporządzenia z dn. 12-go kwietnia 1920 r. („Dz. Ust. R. P." № 33, poz. 195); w rubryce „zbiór" — sumę, osiągniętą z pomnożenia liczby obszaru przez liczbę plonu. Następnie — po podsumowaniu obszaru zasiewów i zbiorów — w pozycji „razem" należy wpisać przeciętny plon dla całego powiatu, osiągnięty przez dzielenie sumy zbioru przez sumę obszaru zasiewów.

5. Ze sporządzonych w powyższy sposób tablic winien Pan Starosta zrobić dwa odpisy, z których jeden przesłać do Ministra Aprowizacji, drugi zaś — do Województwa. Wysyłka winna nastąpić po upływie terminu przeprowadzenia odnośnego szacowania: to jest dnia 20.VII, ew. 10.VIII, ew. 20.IX r. b.

6. Szacowanie plonów winno być dokonywane w niżej podanym porządku, a w każdym bądź razie przed zbiorem podlegającego oszacowaniu ziemiopłodu.

I. Do 20-go lipca winno nastąpić oszacowanie:

a) Pszenicy (ozimej i jarej), b) Żyta (ozimego i jarego), c) Jęczmienia (jarego i ozimego), d) Owsa, e) Rzepaku ozimego.

II. Od 20-go lipca najdalej do 10-go sierpnia:

a) gryki, b) prosa. c) grochu, d) kukurydzy, e) rzepaku jarego, f) peluszki na ziarno, g) łubinu na ziarno, h) seradeli na ziarno, i) lnu, k) konopi.

III. Od 1-go do 20-go września:

a) ziemniaków, b) buraków cukrowych, c) buraków pastewnych, d) marchwi.

Warszawa, dnia 6 maja 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(„Monitor Polski" № 111 z dnia 19.V 1920 r. i nast.).

MINISTERSTWO APROWIZACJI
KOMISJA SZACOWANIA PLONÓW
na powiat ....

Załącznik do instrukcji dla Powiatowych Komisyj do szacowania plonów.

ZESTAWIENIE ZBIORÓW W ROKU 1920

Tablica № ....

Nazwa ziemiopłodu ....
Szacowanie odbywało się w czasie od dn. .... do dn. .... 1920 r.

Uwaga: Przeciętny plon podaje się z morgi (w Małopolsce może być podany z hektara, co należy w takim razie zaznaczyć w nagłówku).

№ porządk.	GMINA	Większa własność (majątki ponad 100 morgów ogólnego obszaru)			Mniejsza własność (gospodarstwa poniżej 100 morgów ogól. obszaru)		
		Obszar zasiewów	Przeciętny plon z morgi	Zbiór z całego obszaru	Obszar zasiewów	Przeciętny plon z morgi	Zbiór z całego obszaru
		morgi	cnt. metr.	cnt. metr.	morgi	cnt. metr.	cnt. metr.
	Razem . .						

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach majątku Gładczyn, w powiecie Pułtuskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20 z dnia 5.III. 1919 r. poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy (Dz. Ust. № 14 z dnia 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z p. Ministrem Robót Publicznych i p. Ministrem Skarbu, zarządzam niniejszem zajęcie wszystkiego ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego, stosownie do zatwierdzonego planu gospodarczego, w dwóch zrębach wyznaczonych do cięć r. 1919/20 i 1920/21, o powierzchni 47,2 morg. w lasach maj. Gładczyn p. Modzelewskiego w pow. Pułtuskim.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel niema prawa w żaden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów, wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski“ № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 17 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr Bardel.

(„Monitor Polski” № 112 z d. 20.V. 1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach dóbr Wola Wydrzyna w powiecie Radomskowskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20 z dnia 5.III. 1919 r. poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy (Dz. Ust. № 14 z dnia 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z p. Ministrem Robót Publicznych i p. Ministrem Skarbu zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego okrągłego i obrobionego iglastego w zrębach zaległych i bieżących w lasach dóbr Wola Wydrzyna p. E. Gerlicza w ilości 250 $m.^3$.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel niema prawa w żaden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Piotrkowie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów, wypłacona będzie przez Państwo należność według cen. ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 17 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski" № 112 z dnia 20.V. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach dóbr Łazy i Załusków w pow. Sochaczewskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dziennik Praw № 20 z dnia 5 marca 1919 r., poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego z dnia 3 lutego 1920 r. do tej Ustawy (Dziennik Ustaw № 14 z dnia 21/II 1920 r., poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych i bieżących stosownie do zatwierdzonych planów gospodarczych;

1) w lasach dóbr Łazy p. Ludwiki Karnkowskiej całej ilości budulca, znajdującej się w zrębach na powierzchni 55 mórg;

2) w lasach dóbr Załusków p. Grotowskiej w ilości — 400 m.³ Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych. Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli, lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie na miejscu się znajdował.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 18 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski" № 114 z dnia 22.V. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lesie majątku Radziwiłka w pow. Sochaczewskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dziennik Praw № 20 z dnia 5 marca 1919 r., poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3-go lutego 1920 r. (Dziennik Ustaw № 14 z dnia 21 lutego 1920 r., poz. 76) po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych i bieżących, stosownie do zatwierdzonych planów gospodarczych w lesie majątku Radziwiłka gm. Młodzieszyn Romualda Sędzikowskiego w ilości — 400 m^3.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych. Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właściciela, lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 18 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(„Monitor Polski" № 114 z d. 22.V 1920 r.)

OKÓLNIK № 126

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego, Naczelnika Wydziału Rachuby, Prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Dyrektora Państwowego Instytutu Meteorologicznego, Dyrektora Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, Naczelnika Zarządu Stadnin Państwowych, Kierownika Państwowego Laboratorjum Weterynaryjnego oraz wszystkich urzędników (-czek) Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych

w przedmiocie

subskrypcji państwowych pożyczek wewnętrznych przez urzędników i funkcjonarjuszów państwowych wszelkich kategoryj.

Podaję do wiadomości Panów, że rozporządzeniem Ministra Skarbu dnia 23 marca 1920 r. w przedmiocie wykonania Ustawy z dnia 27 lutego 1920 r. w sprawie subskrypcji pożyczek wewnętrznych przez urzędników i funkcjonarjuszów państwowych (Monitor Polski z dn. 1/IV. 20 r. № 75) ustalone zostały następujące zasady, mające na celu jaknajdalej idące udostępnienie urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym nabywanie pożyczek państwowych:

1) Do przyjmowania zapisów na pożyczkę państwową od urzędników i funkcjonarjuszów państwowych są uprawnione kasy państwowe, które tym urzędnikom i funkcjonarjuszom wypłacają ich pobory służbowe.

2) Kasy te przygotują niezwłocznie oraz przedłożą wszystkim urzędnikom i funkcjonarjuszom, pobierającym z tych kas swe pobory służbowe, arkusze subskrypcyjne, które zawierać będą:

a) datę,
b) imię i nazwisko subskrybującego,
c) rodzaj pożyczki (długoterminowa czy krótkoterminowa),
d) suma zadeklarowana,
e) miejsce na podpis deklarującego.

3) Zadeklarowana przez urzędników i funkcjonarjuszy państwowych suma potrącana będzie z ich poborów służbowych ratami w ciągu nie dłużej, niż 10 miesięcy.

4) Kasy państwowe zawiadomią niezwłocznie urzędy skarbowe, w których okręgu znajdują się, o ilości deklarujących i wysokości zadeklarowanych sum z oznaczeniem rodzaju pożyczek.

5) Dokument pożyczkowy wydaje deklarującemu właściwa kasa państwowa po spłaceniu przez niego całej sumy zadeklarowanej. Dokument ten kasa państwowa otrzymuje z Urzędu Pożyczek Państwowych lub też z miejscowego oddziału Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na zasadzie przesłanego tam potwierdzenia wpłaty pożyczki, które zawierać winno: imię i nazwisko podpisującego, rodzaj pożyczki oraz sumę spłaconą.

6) Procenty od sum zadeklarowanych wypłacane będą deklarującemu od chwili otrzymania przezeń dokumentu pożyczkowego. Procenty te obliczone zostaną za czas od chwili potrącenia subskrybującemu połowy sumy zadeklarowanej.

7) Zapisy na pożyczki wypuszczone w odcinkach 100, 500, 1000, 5000, 10000 marek a opłacane odrazu gotówką, kasy państwowe przyjmować

winny w sposób określony dla wszystkich zapisów w instytucjach państwowych, kasach i urzędach państwowych.

8) Kasy państwowe, przyjmujące zapisy na pożyczkę od urzędników i funkcjonarjuszów państwowych, otrzymają prowizję w wysokości $1\frac{1}{2}\%$, która wypłacana im będzie przez Urząd Pożyczek Państwowych lub miejscowy oddział Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przy przesyłaniu dokumentów pożyczkowych.

Prowizja ta przekazywana być winna na rzecz Zrzeszenia Urzędników Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, bądź też odnośnych jego kół prowincjonalnych.

Polecając PP. Szefom Sekcyj, Kierownikom Urzędów oraz Naczelnikowi Wydziału Rachuby niezwłoczne poczynienie odpowiednich zarządzeń wykonawczych ufam, że każdy z p. Urzędników (-czek) w obywatelskiej trosce o położenie trwałych podstaw finansowego bytu Państwa Polskiego do zamierzonej akcji wedle możności przyczynić się zechce.

Warszawa, dn. 29 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 127

Do PP. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Zarządu Głównego Dóbr Państwowych, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa oraz Kierowników podległych mi urzędów

w przedmiocie

dyscyplinarnej i majątkowej odpowiedzialności urzędników za nieprzestrzeganie przepisów co do pobierania opłat skarbowych przy zawieraniu umów na dostawy rządowe oraz od wszelkich, opłatom tym podlegających, dokumentów.

Okólnikiem № 90 (Dz. Urz. Min. Rol. i D. P. № 2 z 1920 r.) wezwałem Panów do ścisłego przestrzegania przepisów co do pobierania opłat stemplowych przy zawieraniu umów na dostawy rządowe oraz przy wydawaniu i przyjmowaniu wszelkich, opłatom tym podlegających dokumentów.

W okólniku tym były wymienione wszystkie obowiązujące w tej mierze przepisy, ponadto zaś zostały Panom rozesłane w załączeniu egzemplarze dwóch instrukcyj Ministra Skarbu w przedmiocie opłat stemplowych od umów o dostawę lub robotę, zawieranych przez urzędy państwowe: jedna z dn. 22 marca 1919 r. dla urzędów państwowych, mających siedzibę na obszarze b. okupacji niemieckiej, druga z dn. 24 lipca 1919 r. dla urzędów państwowych, mających siedzibę na obszarze b. okupacji austrjacko-węgierskiej (odbitki z Dz. Urz. Min. Skarbu z 1919 r. № 8, poz. 111 i № 22, poz. 311).

Wobec ujawnienia przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa nowych faktów, stwierdzających, że przepisy dotyczące pobierania opłat stemplowych nie są przez urzędy państwowe przestrzegane w dostatecznej mierze, polecam Panom natychmiast wezwać urzędników powierzonych Panom Sekcyj, Wydziałów i Urzędów do niezwłocznego szczegółowego zaznajomienia się z powołanemi przepisami oraz do bezwarunkowego a ścisłego ich stosowania.

Urzędnicy państwowi na obszarze b. Królestwa Kongresowego winni nieprzestrzegania przepisów co do opłat stemplowych pociągani być mogą do odpowiedzialności dyscyplinarnej na podstawie art. 33 Tymczasowych Przepisów Służbowych z dn. 11 czerwca 1918 r. (Dz. Pr. z 1918 r. № 6, poz. 13), zaś w razie niepobierania opłat od podań, załączników i świadectw urzędowych—niezależnie od odpowiedzialności dyscyplinarnej—odpowiadają majątkowo w myśl art. 27 Dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. № 14, poz. 145).

Z uwagi na znaczne straty, jakie Skarb Państwa ponosi w razie niestosowania przepisów o opłatach stemplowych, polecam Panom niezwłoczne wydanie w myśl niniejszego okólnika odpowiednich zarządzeń wykonawczych i przestrzeganie ich z całą surowością.

Warszawa, dnia 7 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 128

do PP. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego, i Białostockiego, P. Generalnego Delegata Rządu dla Galicji oraz PP. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej w Krakowie i we Lwowie

w przedmiocie

wykonania ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. o zwalczaniu mszycy wełnistej (krwistej). (Dz. Ustaw z 1919 r. № 67 poz. 407).

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (№ 34, poz. 197 z 1920 r.) zostało ogłoszone moje rozporządzenie wykonawcze z dn. 16 kwietnia 1920 r. do ustawy z dn. 2 sierpnia 1919 r. o zwalczaniu mszycy wełnistej (krwistej).

W celu jaknajszybszego wprowadzenia w życie przepisów powołanego rozporządzenia zechcą Panowie ogłosić je niezwłocznie w sposób będący w użyciu w danej miejscowości, w szczególności zaś wskazać ludności powierzonych Panom terytorjów te urzędy administracyjne I-ej instancji, które przyjmować będą zgłoszenia szkółek drzew owocowych (starostowie

magistraty m. Lwowa i Krakowa, Komisarze Rządu w Lublinie i Łodzi i te kasy państwowe, które pobierać będą przewidzianą w art. 4 rozporządzenia opłaty, oraz podać ludności tej do wiadomości, że ostateczny termin zgłoszeń szkółek w roku bieżącym ustalony zostaje na dzień 24 czerwca 1920 r.

Dołączone do niniejszego druki (Deklaracje meldunkowe i wykazy) przeznaczone są dla właściwych urzędów administracyjnych I-ej instancji (starostów, magistratów m. Lwowa i Krakowa, Komisarzy Rządu w Lublinie i Łodzi).

Deklaracje meldunkowe wydawane być mają przez te urzędy bezpłatnie osobom zgłaszającym swe szkółki drzew owocowych. Wobec braku danych co do ilości szkółek w poszczególnych powiatach zostaje załączone na razie po 10 deklaracyj na powiat. Większe ilości deklaracyj w razie odpowiedniego ze strony Panów zapotrzebowania niezwłocznie zostaną nadesłane.

„Wykazy szkółek w powiecie" (po 2 na powiat) wypełniane być mają przez urzędy administracyjne I-ej instancji na podstawie danych zaczerpniętych ze złożonych deklaracyj meldunkowych. Jeden z tych wykazów dokonywujące rejestracji szkółek urzędy administracyjne I-ej instancji zachowują u siebie,—drugi nadesłać winny Panom do dnia 10 lipca 1920 r.

Wyniki rejestracji dokonanych z urzędu w myśl art. 5 rozporządzenia urzędy administracyjne 1-ej instancji przedkładać winny Panom dodatkowo w miarę przeprowadzanych dochodzeń.

Pozostałe egzemplarze wykazów służyć mają dla uskutecznienia rejestracji szkółek w obrębie województw oraz na terenie b. Galicji na podstawie rejestrów nadesłanych Panom przez urzędy administracyjne I-ej instancji. Jeden z tych wykazów zechce każdy z Panów po wypełnieniu przesłać do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych do dnia 25 lipca 1920 r.

Instrukcja dla lustratorów szkółek drzew owocowych oraz wskazówki co do sposobu pokrywania kosztów lustracji przesłane będą dodatkowo.

Z uwagi na krótki prekluzyjny termin zgłaszania szkółek drzew owocowych w roku bieżącym uprzejmie proszę PP. Wojewodów, P. Generalnego Delegata Rządu dla Galicji oraz PP. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie o niezwłoczne poczynienie odpowiednich zarządzeń wykonawczych.

Warszawa, dnia 7 maja 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w. z. *Z. Chmielewski.*

Szef Sekcji:
St. Leśniowski

OKÓLNIK № 129.

Do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa, Naczelnika Wydziału Rachuby, Prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Naczelnika Zarządu Stadnin Państwowych, Naczelnika Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych, Kierownika Instytutu Torfowego, Kierownika Państwowego Laboratorjum Weterynaryjnego, Dyrektora Państwowego Instytutu Meteorologicznego i Dyrektora Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach

w przedmiocie

dostarczania Najwyższej Izbie Kontroli Państwa wyczerpujących materjałów do kontroli.

Wobec trudności napotykanych przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa przy wykonywaniu kontroli wstępnej w przepisanym terminie, zwracam uwagę Panów na konieczność ścisłego stosowania się do postanowień Tymczasowej Instrukcji, wydanej przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa na mocy Dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. (Dz. Praw Państwa № 14 z 1919 r. poz. 183); instrukcja została wydrukowana w № 27 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 30.XII 1919 r. str. 728) w szczególności do postanowień par. 9 rzeczonej instrukcji.

Wobec powyższego proszę Panów o wydanie zarządzeń, ażeby do wszystkich aktów przesyłanych do Najwyższej Izby Kontroli Państwa w celach kontroli wstępnej dołączano wszystkie potrzebne dowody wymienione w par. 9, a więc:

a) co do robót technicznych: projekty, plany i rysunki, kosztorysy, wykazy cen jednostkowych, projekty umów wraz z warunkami technicznemi, oferty i protokóły wszystkich posiedzeń komisyj;

b) co do dostaw: wykazy i obliczenia stwierdzające potrzebę kupna i ilość zamawianych artykułów, ogłoszenia z wyszczególnieniem warunków dostaw ewentualnie z wezwaniem do składania ofert, oferty, wzory, wszystkie protokóły posiedzeń odnośnych komisyj ze szczegółowem uzasadnieniem wyboru oferty, wreszcie projekt umowy;

c) co do kupna i t. p. tranzakcyj, dotyczących nieruchomości: stan hipoteczny, przestrzeń, przypuszczalny dochód, jakość i stan danej nieruchomości, plan nieruchomości, warunki kupna lub innych tranzakcyj, oświadczenie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych co do danej tranzakcji, wreszcie opinję Prokuratorji Generalnej, o której mowa w uwadze do niniejszego paragrafu;

d) co do innych zamierzeń inwestycyjnych, ściśle w art. 12a Dekretu niewymienionych, ale o charakterze pokrewnym z wymienionemi, należy składać dowody, mogące zgodnie z charakterem zamierzenia stwierdzić jego potrzebę, celowość i zasadność;

e) co do przeniesień budżetowych, dodatkowych kredytów oraz otwarcia nowych kredytów: stan kredytu, rzeczowe uzasadnienie i podstawy prawne wydatku, powodującego projektowane zmiany w budżecie, uzasadnienie nagłości wniosku, przyczyny niewłączenia odnośnych wydatków do zasadniczego budżetu i prócz tego, co do przeniesień budżetowych, szczegółowe

wyjaśnienie z jakich powodów nie wystarczył preliminowany kredyt, oraz wyjaśnienie powodów osiągniętego zaoszczędzenia w pozycji budżetowej, z której kredyt ma być przeniesiony. — Ponadto w sprawach, tyczących się prawnych i majątkowych interesów Państwa i podmiotów prawnych, narówni ze Skarbem Państwa traktowanych, albo też interesów administracji państwowej wogóle (art. 2 punkt 4 Dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. Dzien. Praw № 14 poz. 181) winna być do powyższych dokumentów dołączona opinja Prokuratorji Generalnej.

Warszawa, dn. 12 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 130.

Do Pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów Lasów i Nadleśniczych

w przedmiocie

wzmożenia wyróbki drewna kopalnianego.

Dla podniesienia produkcji węgla kamiennego w zagłębiach Sosnowicko-Dąbrowskiem i Krakowskiem niezbędną jest rzeczą natychmiastowe wzmożenie wyrobu drewna kopalnianego, którego brak dotkliwie odczuwać się daje naszemu przemysłowi węglowemu. Nie ulega wątpliwości, że brak ten w blizkiej przyszłości odczuwać będziemy jeszcze dotkliwiej, gdyż wraz ze wzrostem wytwórczości kopalń, powiększy się również i zapotrzebowanie drewna kopalnianego, do czego przyczyni się przedewszystkiem odzyskanie przez Polskę terenów węglowych, położonych na Śląsku Górnym i Cieszyńskim.

Wobec tego spotęgowanie wyrobu drewna kopalnianego, stanowiącego jeden z niezbędnych środków produkcji dla kopalń węgla, jest niezmiernie pilnem i ważnem zadaniem władz państwowych.

Wychodząc z tych założeń, polecam przedstawić podwładnym organom całą ważność sprawy i pobudzić je do jaknajenergiczniejszego działania w kierunku podniesienia produkcji drewna kopalnianego w lasach państwowych i zaopatrzenia rynku w możliwie wielkie jego ilości.

W tym celu należy:

1. Zająć się niezwłocznie pozyskaniem jaknajwiększej ilości drewna kopalnianego z użytków międzyrębnych i przygodnych, używając na ten cel drewno zarówno w dłużycach, jak i krótkich kawałkach przedewszystkiem z materjałów leżących, posuszu, a następnie dopiero z trzebieży, gdyż drewno, wyrabiane na potrzeby kopalniane, może być suche i zsiniałe, byleby nie było chore lub murszywe;

2. Starać się o jaknajumiejętniejsze i najkorzystniejsze wyzyskanie dla celów kopalnianych cienkiego drewna iglastego, a nawet sękatych wierzchoł-

ków grubszych strzał przy użytkowaniu lasu w zrębach zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych, t. j. drzewostanach, przez mniszkę, kornika, pożar i inne wypadki elementarne uszkodzonych;

3. Wydać niezwłocznie zakaz wyrobu na opał wszelkiego cienkiego drewna użytkowego, przydatnego dla celów kopalnianych;

4. Zarządzić, aby poszczególne nadleśnictwa obliczyły z wszelką możliwą dokładnością i podały ilość drewna kopalnianego, jaka podług wniosku cięć na rok 1920/21 przypadnie do wybrania zarówno z użytków rębnych, jak i międzyrębnych, przygodnych i nadzwyczajnych;

5. Cyfry w ten sposób uzyskane podać do wiadomości Głównego Zarządu Dóbr Państwowych najpóźniej do 1 września r. b.

Z uwagi na doniosłość całej akcji Zarządy Okręgowe Dóbr Państwowych zechcą natychmiast wydać stosowne zarządzenia, zaznaczając z naciskiem, że sprawa jest bardzo pilna i ważna.

Od rychłego i należytego jej przeprowadzenia zależy podniesienie się wytwórczości kopalń węgla kamiennego w całem polsko-śląskiem Zagłębiu węglowem.

Warszawa, dn. 12 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Naczelnik Zarządu Głównego Dóbr Państwowych:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 131.

do Pp. Wojewodów Warszawskiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Kieleckiego i Białostockiego, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji oraz Pp. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i w Krakowie

w przedmiocie

delegowania przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych do Komisyj Zapomogowych w myśl ustawy z dn. 18 lipca 1919 r. o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny (Dz. Pr. z 1919 r. № 53 poz. 368).

Zarządzeniem mojem zawartem w okólniku do PP. Starostów z dnia 16 lutego 1920 r. № 89 (Dz. Urz. M. R. i D. P. z 1920 r. № 2 p. 20), do Komisyj zapomogowych, mających ustalić w myśl ustawy z dn. 18 lipca 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. № 63 p. 368) wysokość pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny, delegowani zostali jako przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i D. P. referenci rolniczy Starostw.

Wobec tego, że stosownie do art. 7 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy z dn. 12 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. z 1920 r. № 18 poz. 88), do ważności uchwał Komisyj Zapomogowych potrzebną jest bezwzględnie w ich składzie obecność przedstawiciela tego Ministerstwa, w którego zakres wchodzi odbudowa — polecam czujnej opiece PP. Wojewodów, P. Generalnego

Delegata Rządu dla Galicji oraz PP. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej przestrzeganie ścisłego wykonania powołanego zarządzenia, obowiązującego zarówno w b. Królestwie Kongresowem jak i na terenie b. Galicji.

W powiatach, w których referenci rolniczy dotychczas nie zostali przy starostwach ustanowieni, zechcą Panowie niezwłocznie delegować do właściwych Komisyj Zapomogowych i innych urzędnikow państwowych, obeznanych ze stosunkami rolnemi w powiecie.

Proszę Panów ponadto o nadesłanie do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych po jednym wykazie urzędników delegowanych w poszczególnych powiatach do wspomnianych Komisyj z ramienia Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz o podawanie co miesiąc do wiadomości wymienionych Ministerstw wszelkich ewentualnych zmian, dotyczących osób tych delegatów.

Wyrażam przekonanie, że z uwagi na palące potrzeby gospodarcze zniszczonego wojną kraju zechcą Panowie dołożyć wszelkich starań do należytego wykonania powyższych zarządzeń.

Warszawa, dn. 12 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Dr. Bardel

Prezes Urzędu Zagospodarowania Odłogów:
Ubysz

OKÓLNIK № 132.

Do PP. Wojewodów: Warszawskiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Białostockiego, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, oraz Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej w Krakowie i Lwowie w przedmiocie przyśpieszenia akcji wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych, podjętej w wykonaniu ustawy z dn. 18 marca 1920 r. (Dz. Ustaw z 1920 r. № 28 poz. 165).

W dniu 10 maja r. b. minął ustanowiony w okólniku moim z dnia 31 marca 1920 r. № 104 (Dz. Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z 1920 r. № 3 poz. 34) termin nadesłania mi przez PP. Wojewodów oraz p. Generalnego Delegata Rządu (Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej) sprawozdania miesięcznego za kwiecień, które zawierać miało:

a) ilość dobrowolnych umów dzierżawnych, zawartych przy współudziale starosty w każdym powiecie w ciągu ubiegłego miesiąca kwietnia i łączny obszar gruntów objętych temi umowami;
b) ilość zawartych przymusowych umów dzierżawnych i łączny obszar odnośnych gruntów;
c) spostrzeżenia o wpływie ustawy z dn. 18 marca 1920 r. na stan gospodarstwa rolnego w powiecie.

Prosząc o jaknajrychlejsze nadesłanie powołanych sprawozdań podaję do wiadomości Panów, że z kół ludności zainteresowanych w wykonaniu usta-

wy z dn. 18 marca 1920 r. nadchodzą do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych liczne skargi na małą energję wykazywaną przez PP. Starostów w akcji wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych.

Z uwagi na wielką doniosłość gospodarczą, jaką dla kraju posiada akcja zagospodarowania nieobjętych uprawą użytków rolnych,—usilnie proszę Panów o niezwłoczne wezwanie PP. Starostów do energicznego w tej mierze postępowania, zaś w razie opieszałości o pociągnięcie winnych starostów do odpowiedzialności służbowej.

Zechcą również Panowie zakomunikować PP. Starostom, że w najbliższym czasie powołana przeze mnie komisja dokona rewizji czynności PP. Starostów w zakresie wykonywania przez nich ustawy z dnia 18 marca 1920 r.

O rozpoczęciu prac wspomnianej komisji nie omieszkam Panów uprzednio zawiadomić.

Warszawa, dnia 12 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Prezes Urzędu Zagospodarowania Odłogów:
Ubysz

OKÓLNIK № 133.

Do PP. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego oraz Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa w przedmiocie podpisywania pism, wychodzących z Zarządu Centralnego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności Ministra, jako naczelnej władzy rządzącej w przekazanym mu zakresie służby publicznej, za załatwianie wszystkich z zakresem tym związanych spraw, a tem samem i za treść wszelkich wychodzących z danego Ministerstwa pism—cała korespondencja zewnętrzna Zarządu Centralnego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych winna wychodzić w imieniu Ministra.

Aby jednak uniknąć zbytecznego obciążenia Ministra podpisywaniem wszystkich pism wychodzących, co ze względu na obfitość korespondencji zewnętrznej Zarządu Centralnego Ministerstwa wywołałoby nieuniknioną zwłokę w jej załatwianiu—proszę panów szefów o przedkładanie do podpisu bezpośrednio mnie, względnie p. Podsekretarzowi Stanu, wszystkich pism w sprawach posiadających znaczenie zasadnicze, w szczególności zaś:

1. Całej korespondencji z Kancelarją Cywilną Naczelnika Państwa, Marszałkiem Sejmu Ustawodawczego, Przewodniczącymi Komisyj Sejmowych, Prezydentem Ministrów, Prezydjum Rady Ministrów i innymi Ministrami lub Naczelnikami urzędów centralnych;

2. rozporządzeń, instrukcyj, zarządzeń, okólników i obwieszczeń, ulegających opublikowaniu;

3. pism zawierających decyzje w sprawach wniesionych do Ministerstwa w toku instancyj;

4. korespondencji z wojewodami w sprawach mających znaczenie zasadnicze i organizacyjne;

5. pism dotyczących ruchu służbowego urzędników (nominacyj, awansów, uwolnień ze służby, delegowania urzędników w sprawach służbowych);

6. całej korespondencji w sprawach budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

7. wszystkich innych pism, których podpisywanie wyraźnie sobie zastrzegłem.

Pisma podpisane przezemnie, względnie p. Podsekretarza Stanu winny przed podpisem zawierać wyraz „Minister".

Panów Szefów Sekcyj upoważniam niniejszem do podpisywania w mojem imieniu całej pozostałej korespondencji w szczególności zaś wszystkich pism o treści informacyjnej oraz wszelkiej innej korespondencji, ściśle wynikającej z uprzednio przezemnie wydanych zarządzeń. Pisma te zechcą Panowie podpisywać bez wymieniania swego urzędowego tytułu (Szef Sekcji), umieszczając wzamian przed swym podpisem wyrazy „w zastępstwie Ministra".

Wszystkie pisma wychodzące z Ministerstwa winny z reguły zawierać jeden tylko podpis w czystopisie (t. zn. kontrasygnata na czystopisach jest zbyteczną), jedynie tylko okólniki winny być zaopatrywane prócz podpisu Ministra w podpis właściwego Szefa Sekcji względnie Kierownika właściwego Urzędu.

Równocześnie proszę Panów Szefów Sekcyj o nadesłanie do Wydziału Prezydjalnego do dn. 1 czerwca r. b. wniosków co do ewentualnego upoważnienia podwładnych Panów Naczelników Wydziałów do podpisywania w zastępstwie Ministra korespondencji zewnętrznej mniejszej wagi w sprawach należących do zakresu działania ich Wydziałów.

Postanowienie niniejszego okólnika nie dotyczy ustalonego trybu podpisywania korespondencji w sprawach rachunkowo-kasowych.

Warszawa, dn. 17 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel.

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 134.

do PP. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego, Białostockiego oraz Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych w Warszawie, Radomiu i Siedlcach

w przedmiocie

stosunku organów Zarządu Dóbr Państwowych do urzędów wojewódzkich.

Mocą Ustawy tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych II-ej instancji (Dz. Praw z r. 1919 № 65 poz. 395) oraz wykonawczego do tej ustawy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. (Dz. Ustaw z 1919 r. № 90 poz. 490) zarząd spraw skarbowych a więc i dóbr skarbowych (państwowych) został wyłączony z kompetencji PP. Wojewodów.

Niemniej przeto, zachowując nadal dotychczasową swoją kompetencję oraz niezależność od urzędów wojewódzkich, Zarządy Dóbr Państwowych w celu osiągnięcia należytego współdziałania wszystkich organów Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych winny okazywać PP. Wojewodom w razie potrzeby wszelką pomoc oraz przyjmować pod troskliwą rozwagę sprawy, z któremi PP. Wojewodowie ewentualnie zwracać się będą.

PP. Wojewodów upoważniam niniejszem do zwracania się w sprawach pilnych a nie mających zasadniczego charakteru bezpośrednio do właściwych organów Zarządu Dóbr Państwowych.

Proszę PP. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych o niezwłoczne podanie treści niniejszego okólnika do wiadomości podwładnych Panom urzędników.

Warszawa, dn. 21 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Naczelnik Zarządu Głównego Dóbr Państwowych:
J. Miklaszewski.

OKÓLNIK № 135.

Do PP. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego, Naczelnika Wydziału Rachuby oraz Kierowników wszystkich podległych mi Urzędów

w przedmiocie

wyjednywania dodatkowych kredytów oraz zmian w budżecie.

Wobec tego, że poszczególne Sekcje i Urzędy niejednokrotnie występowały do Ministerstwa Skarbu o przyznanie dodatkowych kredytów bez uprzedniego porozumienia się z Wydziałem Prezydjalnym (referatem budżetowym), niniejszem zwracam z naciskiem uwagę, że wyjednywanie do-

datkowych kredytów jak również przeniesień sum z jednego paragrafu, lub pozycji na drugą (virements) może być dokonywane jedynie za pośrednictwem Wydziału Prezydjalnego.

Zatwierdzony przezemnie bądź przez Pana Podsekretarza Stanu odnośny wniosek winien być skierowany do Wydziału Rachuby dla przedstawienia go przy odpowiednich pismach i asygnacjach Ministerstwu Skarbu.

Warszawa, dn. 22 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 136

do p. Naczelnika Wydziału Prezydjalnego oraz pp. Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów

w przedmiocie

udzielania zapomóg na opłatę szkolną dla dzieci urzędników i funkcjonarjuszów Ministerstwa za czas od 1 kwietnia 1920 r. do końca bieżącego roku szkolnego.

Okólnikiem № 81 z dn. 23 stycznia 1920 r. upoważniłem Panów do przyznawania podległym Panom urzędnikom i funkcjonarjuszom zasiłków przy opłacie szkolnej za dzieci ich kształcące się w szkołach średnich za czas od 1 stycznia 1920 r. do 1 kwietnia 1920 r.

Powołując się na powyższy okólnik, jak również na przepisy okólnika mego z dn. 29 września 1919 r. № 55 (Dz. Urz. Min. Rol. i D. P. № 19 z r. 1919) w tejże sprawie ponownie upoważniam Panów Kierowników wszystkich podległych mi urzędów, którym odpowiadają specjalne działy budżetowe, do udzielania z kredytu przewidzianego w par. 2 poz. 3 budżetu zasiłków przy opłacie szkolnej za dzieci podległych im urzędników i funkcjonarjuszów, kształcące się w szkołach średnich i zawodowych o charakterze szkół średnich—w wysokości nieprzenoszącej 75% sum, przypadających za opłatę szkolną za czas od 1 kwietnia 1920 r. do końca bieżącego roku szkolnego.

Przyznawanie i wydawanie zasiłków winno się odbywać ściśle według zasad i trybu ustalonego w powołanych wyżej okólnikach.

Warszawa, dnia 22 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 137

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Wydziału Prezydjalnego, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa, Prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

oraz

PP. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego, P. Generalnego Delegata Rządu dla Galicji i PP. Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie

w przedmiocie

adresowania pism urzędowych, kierowanych do Białej w Województwie Lubelskiem.

Akty urzędowe przeznaczone dla starostwa w Białej w Województwie Lubelskiem są niejednokrotnie doręczane przez urzędy pocztowe starostwu w Białej w Galicji i odwrotnie. W celu uniknięcia takiego stanu rzeczy, który powoduje opóźnienie w załatwianiu spraw, naraża często strony interesowane na straty i koszty oraz powoduje ciągłą, a zbędną wymianę pism pomiędzy wymienionemi starostwami, — podaję do wiadomości Panów, że wszelkie pisma urzędowe kierowane do starostwa w Białej w Województwie Lubelskiem winny być adresowane „do Białej Podlaskiej".

Proszę Panów o podanie niezwłocznie treści niniejszego okólnika do wiadomości podwładnych Panom urzędników.

Warszawa, dnia 25 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński.

OKÓLNIK № 138

do panów Wojewodów Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego

w przedmiocie

maksymalnych norm dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta wybite z polecenia władz lub padłe po szczepieniach zarządzonych przez te władze.

W myśl postanowień art. 1123 i 1125 Ustawy Lekarskiej (Zb. Pr. Ces. Ros. tom XIII wydanie 1905 r.) projekty postanowień obowiązujących mieszkańców całych gubernji układały „rządy gubernjalne lub zastępujące je instytucje".

Postanowienia art. 1125 punkt 7 dotyczą między innemi ustanawiania norm dla odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe skutkiem szczepień zarządzonych przez te władze.

Normy te w myśl art. 1167 wspomnianej ustawy winien zatwierdzać Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

To ostatnie uprawnienie zostało przelane w całości na Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na zasadzie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 31 grudnia 1918 r. (D. P. № 5 z dn. 13/I 1919 r. poz. 92) w przedmiocie wyłączenia z kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych służby weterynaryjnej i przekazania tejże służby kompetencji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Do chwili ukonstytuowania się Urzędów Wojewódzkich jako władz administracyjnych II instancji Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych było zmuszone co pewien czas ustanawiać i ogłaszać normy dla wymiaru wspomnianych odszkodowań. Obecnie rozporządzeniem mojem z dnia 7 maja 1920 r. w przedmiocie ustanawiania maksymalnych norm dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe skutkiem szczepień zarządzonych przez te władze (D. U. R. P. № 39 z dnia 19 maja 1920 r. poz. 237) funkcję tę powierzyłem Panom Wojewodom a nadto na mocy art. 7 Ustawy Tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych II instancji (D. P. № 65 z 1919 r. poz. 395) przeniosłem na Panów Wojewodów aż do odwołania także przysługujące mi na podstawie art. 1167 Ustawy Lekarskiej, prawo zatwierdzenia wspomnianych norm szacunkowych.

Do wydania takiego rozporządzenia skłoniły mnie nie tyle względy formalne ale przedewszystkiem fakt, że obecnie ceny rynkowe zwierząt domowych a tem samem i ich wartość rosną z dnia na dzień, tak że normy maksymalne, któreby faktycznie w danej chwili odpowiadały istniejącym cenom rynkowym i nie krzywdziły ludności, trzebaby ustanawiać przynajmniej raz w tygodniu.

W takich warunkach łatwiej jest to uskutecznić Panu Wojewodzie jako stykającemu się bliżej z ludnością zamieszkującą poruczony mu okręg i znającemu lepiej miejscowe stosunki.

Powierzając Panu Wojewodzie czynność tak ważną dla rolnictwa krajowego i dla utrzymania sprawności służby sanitarno-weterynaryjnej, zwracam Jego uwagę, aby przy wydawaniu własnych rozporządzeń opartych na mojem rozporządzeniu z dnia 7 maja 1920 r. (D. U. R. P. № 39 z dnia 19/V 1920 r. poz. 237) przestrzegał następujących zasad:

1) Ustanowione przez Pana Wojewodę normy powinny odpowiadać faktycznym przeciętnym cenom rynkowym, płaconym na obszarze Województwa za poszczególne gatunki zwierząt rzeźnych i użytkowych, jednak nie mogą ich pod żadnym warunkiem przewyższać.

Wobec tego przy wydawaniu rozporządzeń nie należy krępować się się żadnym terminem lecz wydawać je i ogłaszać tak często jak tego fluktacja cen rynkowych wymaga.

Przed wydaniem rozporządzenia należy co do cen rynkowych zwierząt zasięgnąć zawsze opinji organizacyj rolniczych oraz innych zainteresowanych czynników, którym ceny rynkowe są dobrze znane.

2) Rozporządzenie Pana Wojewody, dotyczące ustanawiania norm szacunkowych winny zawierać postanowienie, że przy wymiarze odszkodowania za materjał hodowlany obojga płci, co do którego właściciel wykaże

się rodowodem, normy odszkodowań mogą być podwyższone w wypadkach zasługujących na uwzględnienie do 25%.

3) W każdem rozporządzeniu Pana Wojewody w tym przedmiocie winno być wyraźnie zaznaczone, że ustanawiane normy obowiązują aż do odwołania.

4) W rozporządzeniach Pana Wojewody należy się zawsze powoływać na moje rozporządzenie z dnia 7-go maja 1920 r. (D. U. R. P. № 39 z dn. 19/V 1920 r. poz. 237) w przedmiocie ustanowienia norm dla wymiaru odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz państwowych lub padłe skutkiem szczepień, zarządzonych przez te władze.

5) Rozporządzenia takie winny być ogłaszane w Dzienniku Wojewódzkim (o ile ten jest już wydawany) a nadto podane do wiadomości publicznej w sposób w Województwie praktykowany.

6) Treść rozporządzenia winna być każdorazowo równocześnie z jego ogłoszeniem podana do wiadomości Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Warszawa, dnia 11 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Dr. Dalkiewicz

OKÓLNIK № 139

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

oszczędnego używania papieru przy czynnościach biurowych.

Z uwagi na drożyznę i wogóle krytyczny stan produkcji papieru oraz znaczne trudności w zaopatrywaniu całego państwa w papier polecam Panom niezwłoczne wydanie zarządzeń, zmierzających do osiągnięcia jaknajwiększej oszczędności w zużywaniu papieru przy czynnościach biurowych.

W szczególności polecam Panom ścisłe stosowanie się do następujących wskazówek co do sposobu oszczędnego zużywania papieru i kopert.

1) referaty winny być sporządzane w miarę możności na pismach wchodzących do Ministerstwa;

2) do pism, które ze względu na treść nie są przechowywane w archiwum, należy możliwie jaknajczęściej stosować t. zw. „odręczne załatwianie", t. j. udzielanie odpowiedzi na piśmie wchodzącem;

3) do chwili wyczerpania druków pozostałych po okupantach należy je używać przy załatwianiu spraw, pisząc na stronie nieposiadającej druku;

4) przy załatwianiu spraw, wymagających kilkakrotnej wymiany korespondencji, należy wszystkie projekty odpowiedzi dotyczące danej sprawy pisać możliwie na jednym arkuszu;

5) należy ograniczyć ilość odpisów pism i referatów, wyjątek stanowią wnioski dla Prezydjum Rady Ministrów (20 egz.), Komitetu Ekonomicz-

nego Ministrów (12 egz.) oraz Kancelarji Marszałka Sejmu (3 egz.), a do działu maszyn należy kierować tylko definitywnie zaaprobowane rękopisy przez właściwego Szefa Sekcji lub Naczelnika Wydziału;

6) należy ściśle zastosowywać format papieru do długości tekstu, a więc wszelkie pisma o tekście krótkim należy pisać tylko na blankietach formatu bloczkowego (rozmiar 22 × 17 cm.), a następnie wszystkie pisma wychodzące z Ministerstwa mogą tylko wtedy składać się z dwóch kartek, o ile pierwsza kartka została zapisana już po obu stronach;

7) sprawozdania, raporty, protokóły, wyciągi i korespondencję wewnętrzną Ministerstwa, sporządzaną na maszynach, należy pisać w małych odstępach, t. j. wiersz pod wierszem;

8) na czystopisy należy używać papieru t. zw. słomkowego, zaś na bruljony i odpisy drukowego matowego.

W celu zaoszczędzenia kopert:

9) przy ekspedjowaniu korespondencji miejscowej należy możliwie najczęściej stosować system t. zw. „kopertowy", t. j. z zastosowaniem adresu na niezapisanej odwrotnej stronie pisma odpowiednio złożonego i zaklejonego ekspedycyjną nalepką, natomiast pisma przesyłane pocztą, jak również takie, przy których są załączniki, oraz pisma „tajne" i „poufne" zarówno w wewnętrznym jak i zewnętrznym obiegu winny być przesyłane w kopertach, których format należy ściśle stosować do rozmiaru pisma;

10) przy ekspedjowaniu kilku pism do jednego Ministerstwa lub urzędu należy wkładać je do jednej koperty, wpisując na niej numery wszystkich znajdujących się wewnątrz pism;

11) wszystkie koperty pism wchodzących do Ministerstwa należy powtórnie zużytkować po odpowiedniem przerobieniu.

Warszawa, dnia 27 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 140

do P. P. Szefów Sekcji, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

sposobu zawierania umów z państwowymi pracownikami kontraktowymi.

Obok dwóch typów funkcjonarjuszów państwowych, t. j. urzędników i niższych funkcjonarjuszów etatowych i pozaetatowych (nieetatowych), których stosunek do Państwa jest ściśle publiczno-prawny, władze i urzędy

polskie muszą coraz częściej przyjmować pracowników kontraktowych, których stosunek do Państwa ma charakter prywatno-prawny, a których stosunki służbowe i warunki pracy nie dadzą się z wielu powodów przedewszystkiem, o ile chodzi o ich prawa, podciągnąć ściśle i wyłącznie pod obowiązujące obecnie przepisy służbowe.

Chcąc w tym kierunku zaprowadzić pewną jednolitość, niezbędną dla dobra służby publicznej, a także interesów Skarbu Państwa, Prezydjum Rady Ministrów w porozumieniu z Prokuratorją Generalną Rzeczypospolitej ustaliło wzór takiej umowy i przysłało do zastosowania.

Umowy, które władze i urzędy państwowe będą zawierały z pracownikami kontraktowymi, winny zawierać ścisłe określenie praw i obowiązków pracownika, aby w razie ewentualnego sporu treść ich nie przedstawiała żadnych wątpliwości i nie dopuszczała możności rozmaitej interpretacji. Prawa te, o ile dotyczą wynagrodzenia i prerogatyw lub uprawnień pracownika, zawarowane są § 2 i 3 wzoru umowy, obowiązki zaś w § 4.

Normalne rozwiązanie stosunku służbowego następuje wskutek jednostronnego wypowiedzenia albo przez urząd państwowy albo przez pracownika. Wypowiedzenie winno nastąpić na trzy miesiące naprzód. Jednak w tych wypadkach, gdy pracownik kontraktowy spełnia funkcje podrzędne, jak woźnego, stróża, palacza i t. p., można termin ten ograniczyć tylko do jednego miesiąca. W każdym razie wypowiedzenie ze strony urzędu państwowego powinno nastąpić w formie pisemnej, a to celem uniknięcia ewentualnych sporów przy ustaleniu terminu wypowiedzenia.

Urzędowi państwowemu musi być ponadto zawarowane w wyjątkowych wypadkach prawo natychmiastowego wydalenia pracownika ze służby. Szczegółowe postanowienia w tym kierunku zawiera § 6 ustęp 2 umowy, który wkłada obowiązek stwierdzenia winy na komisje dyscyplinarne, przewidzianą w art. 45—48 Tymcz. Przep. Służbowych. Orzeczenie tych komisyj pracownik musi uznać za bezwzględnie dla siebie obowiązujące, gdyż w tym tylko wypadku pracownik niema prawa rościć sobie żadnych pretensyj do odszkodowania z powodu jednostronnego rozwiązania stosunku służbowego. Gdyby jednak wbrew powyższemu zastrzeżeniu doszło do sprawy sądowej, to w interesie Skarbu Państwa jest bezwarunkowo pożądane, aby te spory podać kompetencji sądów, znajdujących się w siedzibie Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, względnie w siedzibie terytorjalnie właściwego oddziału tej Prokuratorji.

Wynagrodzenie pracownika kontraktowego powinno zostawać z reguły w odpowiednim stosunku do płac urzędników etatowych, spełniających podobnego rodzaju czynności i mających podobne kwalifikacje. Jeżeli jednak w wypadkach wyjątkowych okaże się nieuniknionem przyznać urzędnikowi kontraktowemu wynagrodzenie wyższe aniżeli odpowiednie wynadrodzenie urzędnika etatowego (biorąc pod uwagę ilość godzin pracy), należy przed spisaniem umowy osiągnąć porozumienie z Ministerstwem Skarbu (urzędy za pośrednictwem Wydziału Służbowego Ministersterstwa Rolnictwa i D. P.).

Ustalony w sposób powyższy wzór umowy ma być przyjęty i ogólnie obowiązujący, polecam przeto aby wzoru tego używano odtąd wyłącznie przy zawieraniu takich umów w przyszłości, a umowy, zawarte już z pracownikami kontraktowymi poddano gruntownej rewizji i albo uzupełniono je postanowieniami, zawartemi we wzorze, albo spisano zupełnie nowe umowy według wzoru.

Odpis każdej zawartej umowy podległe Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędy winny niezwłocznie nadsyłać do Wydziału Służbowego

w dwóch egzemplarzach, z których jeden do akt osobistych pracownika dołączony, a drugi—do Prezydjum Rady Ministrów wysłany zostanie.

Wzór umowy załącza się.

Warszawa, dnia 28 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

UMOWA,

zawarta pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, a Panem .... w sprawie .... stosunku służbowego

§ 1. Pan .... przyjmuje na siebie od dnia .... 192 .. roku obowiązki .... w charakterze pracownika kontraktowego.

§ 2. Pan .... pobierać będzie tytułem wynagrodzenia .... marek miesięcznie płatnych z góry, poczynając od dnia .... 192 .... roku, przez cały czas trwania umowy.

Nadto należą się Panu ...., w razie podróży służbowej zwrot rzeczywistych kosztów jazdy .... (na kolejach podług ceny biletów .... klasy) i djety w wysokości po .... marek dziennie.

§ 3. Świadczenia Państwa na rzecz Pana .... ograniczają się wyłącznie do wynagrodzenia kosztów podróży i djet, unormowanych w § 2 niniejszej umowy.

Pan .... nie ma zatem prawa do żadnych innych świadczeń (jak np. dodatki drożyźniane, ułatwienia gospodarcze, mieszkaniowe i t. d.) przyznanych już, lub w przyszłości przyznać się mających urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym.

Również nie przysługują Panu .... prawa urzędników państwowych, wyszczególnione w art. 24, 25, 32 Tymczasowych przepisów służbowych, dla urzędników państwowych (Dz. Praw 1918 r. 6 poz. 13).

§ 4. Pan .... przyjmuje do wiadomości postanowienia, zawarte w art. 14—21 i w art. 23 Tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych, i zobowiązuje się ściśle stosować się do tych postanowień, a w szczególności także do regulaminów, instrukcyj i innych zarządzeń, wydanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, normujących porządek pełnienia wewnętrznej i zewnętrznej służby.

§ 5. W razie zamianowania Pana .... urzędnikiem etatowym, umowa niniejsza przestaje obowiązywać strony od dnia nominacji.

§ 6. Rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić każdego czasu na skutek jednostronnego wymówiena na piśmie ze strony .... lub Pana ....

na .... miesiące naprzód, przyczem w tym wypadku Panu .... nie będzie przysługiwało prawo do żadnego odszkodowania z tytułu zwolnienia.

W wypadkach, przewidzianych w art. 33 Tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych, gdy wobec nich stosują się kary wymienione w punktach e—i, Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych przysługuje prawo natychmiastowego zwolnienia Pana .... ze służby. Winę orzeka bez prawa dalszego odwołania Komisja dyscyplinarna, istniejąca przy .... (art. 35 — 40 wspomnianych przepisów), której orzeczenie Pan .... uznaje dla siebie za bezwzględnie obowiązujące. Wynagrodzenie będzie wypłacone do dnia zwolnienia Pana .... który z powodu tego zwolnienia nie będzie miał prawa do żadnego odszkodowania.

§ 7. Spory cywilno-prawne, które mogłyby z tej umowy wyniknąć, rozstrzygać będzie właściwy Sąd w siedzibie Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, względnie w siedzibie terytorjalnie właściwego Oddziału Prokuratorji Generalnej.

Warszawa, dnia .... 1920 roku.

Podpis przedstawiciela Władzy:

Podpis pracownika kontraktowego:

OKÓLNIK № 141

do p. Naczelnika Wydziału Służbowego, pp. Szefów Sekcyj oraz Kierowników wszystkich podiegłych mi urzędów

w przedmiocie

uzasadniania wniosków o nominacje urzędników.

Stosownie do art. 9 obowiązujących dotąd „Tymczasowych Przepisów Służbowych dla urzędników państwowych z dn. 11 czerwca 1918 r." nominacja może nastąpić tylko na taki urząd, który został uprzednio przewidziany w etacie organizacyjnym danej dykasterji, zatwierdzonym uchwałą Rady Ministrów. Uposażenie urzędnika nie może przewyższać kategorji w tym etacie wyznaczonej, ale może być niższe.

Zauważyłem w praktyce, że postanowienia tego artykułu przy składaniu przez Panów Szefów Sekcyj względnie Kierowników urzędów wniosków o nominacje urzędników nie są dość ściśle obserwowane.

Proszę zatem Panów Szefów i Kierowników urzędów, aby w przyszłości przy wszystkich wnioskach o nominacje nadmieniano zawsze, czy i od jakiego czasu wakuje urząd, na który ma być zamianowany kandydat oraz powoływano się na datę zatwierdzenia odnośnej pozycji etatowej (budżetowej).

Pana Naczelnika Wydziału Służbowego proszę o pilne baczenie, aby tylko wnioski zaopatrywane w powyższe adnotacje były składane na Ko-

misję Kwalifikacyjną i przedstawiane do mego zatwierdzenia, oraz aby przy komunikowaniu o zamierzonych nominacjach p. Prezydentowi Ministrów uwzględniano oba powyższe momenty.

Warszawa, dn. 27 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 142

do PP. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

należytego zorganizowania podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych organów wykonawczych oraz opracowywania przez Sekcje z ich zakresu działania projektów ustaw oraz rozporządzeń, instrukcyj i okólników.

Z chwilą uruchomienia urzędów wojewódzkich, które winny stopniowo przejąć sprawowanie czynności wykonawczych z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wynikających z ustaw i rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, — zarząd centralny Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych będzie w możności rozwijania w szerszym niż dotąd stopniu właściwej mu pracy, polegającej z jednej strony na należytem zorganizowaniu oraz czujnej kontroli nad dokładnem funkcjonowaniem podległych Ministerstwu organów wykonawczych, z drugiej zaś strony na ustalaniu wytycznych i zasad w dziedzinie produkcji rolnej w najszerszem tego słowa znaczeniu.

W szczególności do najpilniejszych zadań Panów należy:

1) poczynienie niezwłoczne odpowiednich starań drogą ogłoszeń w pismach bądź też wejścia w porozumienie z właściwemi instytucjami społecznemi lub organizacjami rolniczemi celem wyszukania kandydatów na stanowiska urzędników z etatu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w urzędach wojewódzkich i starostwach. Sprawa nie cierpi zwłoki; brak urzędników z etatu Ministerstwa w wielu powiatach uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie administracji państwowej oraz hamuje akcję, przedsiębraną przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych w najżywotniejszych nieraz dla ludności sprawach;

2) opracowywanie dokładnych, wyczerpujących instrukcyj fachowych dla urzędników z etatu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w urzędach wojewódzkich i starostwach. Instrukcje te powinny jaknajszczegółowiej ustalać ich kompetencję oraz sposób wykonywania ich czynności dotychczasowe bowiem przepisy prawne są niewystarczające, a w niektórych dziedzinach nie istnieją, co w najwyższym stopniu utrudnia organom Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych należyte i zgodne wypełnianie swych czynności i obowiązków;

3) opracowywanie projektów ustaw i rozporządzeń we wszystkich dziedzinach, podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Projekty te winny stanowić wyraz polityki gospodarczej, prowadzonej w odnośnych dziedzinach przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

4) wydawanie okólników, zawierających zarządzenia Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z zakresu działania poszczególnych sekcyj o charakterze ogólnym i bardziej zasadniczym.

Zwracam uwagę że niektóre sekcje zupełnie nie uwzględniają lub też korzystają w minimalnym stopniu z tej formy zarządzeń, która jest jednak niezbędną dla należytego instruowania podwładnych Panom urzędników.

We wszystkich sprawach poruszonych w punktach 2, 3 i 4 niniejszego okólnika oczekuję inicjatywy ze strony Panów.

Opracowane pod względem rzeczowym projekty ustaw rozporządzeń wykonawczych, instrukcyj i okólników zechcą Panowie przedkładać mi do zatwierdzenia za pośrednictwem Wydziału Prezydjalnego, który projekty te skoryguje jedynie pod względem formalnym, redakcyjnym i prawnym.

Polecam Panom niezwłoczne przystąpienie do prac wymienionych, ewentualnie przyspieszenie tych które już zostały rozpoczęte.

Warszawa, dnia 26 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 143

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Rachuby oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

sporządzania sprawozdań rachunkowych z sum otrzymywanych w formie zaliczek z Wydziału Rachuby Zarządu Centralnego Ministerstwa.

W celu przeprowadzenia należytej kontroli nad wydatkowaniem sum udzielanych poszczególnym sekcjom i urzędom w formie zaliczek z ogólnych sum wypłacanych miesięcznie Zarządowi Centralnemu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na mocy specjalnego zezwolenia p. Ministra Skarbu, jako zaliczki na bieżący okres budżetowy — polecam Panom regularne sporządzanie po upływie każdego miesiąca sprawozdań rachunkowych z wydatkowanych w okresie miesięcznym zaliczek.

Przy sporządzaniu sprawozdań należy ściśle stosować się do następujących wskazówek:

1) w każdem sprawozdaniu winien być wskazany okres budżetowy, sekcja, urząd, który rozporządza daną sumą, data, wysokość sumy otrzymanej oraz nazwisko i imię urzędnika, któremu suma ta została wydana;

2) każdy rachunek i upoważnienie winny być zaopatrzone marką stemplową, stwierdzającą wniesienie opłaty skarbowej w wysokości, przewidzianej w obowiązujących w tym względzie przepisach;

3) w rachunkach kosztów podróży urzędników winno być dokładnie wskazane, z czyjego polecenia i w jakim celu podróż została odbyta;

4) listy płacy urzędników winny być sporządzane ściśle według pism nominacyjnych urzędników i deklaracyj składanych przez nich w celu otrzymania nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego; na listach tych winien znajdować się podpis urzędnika sprawdzającego je;

5) każdy rachunek i listę płacy należy oznaczyć odpowiednim paragrafem budżetu w myśl okólnika mego № 110 z dn. 7-go kwietnia 1920 r. (Dz. Urz. Min. Rol. i D. P. № 4 z 1920 r.) i opatrzeć podpisem właściwego Szefa Sekcji lub Kierownika urzędu;

6) dowody rachunkowe, należące do sprawdzania, winny być ułożone według paragrafów i pozycyj budżetowych w porządku chronologicznym wraz z zestawieniami (na oddzielnych arkuszach) wszystkich wydatków dotyczących danego paragrafu lub pozycji;

7) o ile dany dowód dotyczy dwóch lub więcej pozycyj czy paragrafów budżetu, należy sporządzić oddzielne odpisy dla każdej pozycji lub paragrafu z powołaniem się na paragraf i pozycję wskazaną w dowodzie, stanowiącym oryginał.

Powyższe sprawozdania rachunkowe należy przesyłać do Wydziału Rachuby Zarządu Centralnego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Warszawa, dnia 26 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 144.

do PP. Szefów Sekcyj Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

ochrony map wojskowych.

Ze względu na to, że mapy wojskowe należą dzisiaj do najważniejszych i najcenniejszych przedmiotów użytku wojskowego oraz wobec faktów zużywania przez urzędy państwowe map wojskowych na koperty—polecam Panom wydanie podwładnym sobie urzędnikom odpowiednich zarządzeń, aby wszelkie zapasy map wojskowych (bez względu na ich pochodzenie), znajdujące się dotychczas w przechowaniu podległych Panom organów, zostały niezwłocznie przesłane do Wojskowego Instytutu Geograficznego w Warszawie, bądź też do właściwego Dowództwa Okręgu Generalnego.

Warszawa, dn. 27 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
J. Raczyński

OKÓLNIK № 145.

do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych mi urzędów, Pp. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego, Pana Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie oraz wszystkich Urzędniczek i Urzędników Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych

w przedmiocie

sposobu propagowania „Pożyczki Odrodzenia Polski".

Na mocy ustawy z dnia 27 lutego 1920 r. (Dz. Ustaw z 1920 r. № 21 poz. 115) oraz ustawy z dnia 27 lutegc 1920 r. (Dz. Ustaw z 1920 r. № 25 poz. 152) Ministerstwo Skarbu wypuściło dwie wewnętrzne pożyczki państwowe jako pożyczki dobrowolne pod nazwą „Pożyczki Odrodzenia Polski" w łacznej sumie sześciu miljardów marek: jedną — 5% krótkoterminową z pięcioletnim od daty wypuszczenia terminem spłaty w wysokości do 3 miljardów marek, drugą — na takąż sumę 5%, długoterminową ze stopniową spłatą w ciągu 45 lat od daty wypuszczenia według planu umorzenia zawartego w załączniku do art 1 ustawy z dn. 27 lutego 1920 r. (Dz. Ustaw z 1920 r. № 25 strona 411).

Pomyślne wyniki subskrypcji tych pożyczek mają dla Państwa zasadnicze znaczenie nietylko pod względem finansowym ale także politycznym i moralnym.

Z tych też względów pierwszorzędnym obowiązkiem władz i urzędów oraz wszystkich urzędników i funkcjonarjuszy państwowych jest jaknajenergiczniej poprzeć Rząd w przeprowadzeniu tego zamierzenia oraz pomódz mu skutecznie w propagowaniu subskrypcji wypuszczonych pożyczek.

Naczelne kierownictwo propagandy sprawuje Ministerstwo Skarbu, które dla przeprowadzenia tej akcji powołało Urząd Propagandy Pożyczki Państwowej w Warszawie, Ekspozytury Urzędu Pożyczki Państwowej w b. dzielnicach Polski oraz Wojewódzkie i Powiatowe Komitety Propagandy Pożyczki państwowej.

W celu uzgodnienia wszystkich wysiłków zmierzających do rozszerzenia akcji propagandy pożyczki Odrodzenia Polski oraz osiągnięcia należytego współdziałania w tej mierze wszystkich organów państwowych, proszę Panów o udzielanie wszelkiej pomocy i ułatwień urzędowi propagandy pożyczki państwowej, a także o stosowanie się i wykonywanie zarządzeń wydawanych bezpośrednio przez Urząd Propagandy Pożyczki Państwowej względnie jego ekspozytury, a tyczących się propagandy pożyczki państwowej, tak jak gdyby pochodziły one odemnie.

Panów Kierowników podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów proszę o nawiązanie stałego kontaktu z Wojewódzkiemi i Powiatowemi Komitetami Propagandy Pożyczki Państwowej przez wydelegowanie do tych komitetów swoich przedstawicieli.

Panów Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych proszę o urządzenie w porozumieniu z instytucjami skarbowemi do tego upoważnionemi punktów sprzedażnych w biurach nadleśnictw w celu ułatwienia ludności miejscowej nabycia obligacji pożyczki państwowej.

Panów Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów oraz Kierowników podległych mi urzędów proszę o wydanie odpowiedniego zarządzenia w celu

rozwieszenia w ich biurach w miejscach widocznych plakatów i ogłoszeń, zachęcających do subskrypcji pożyczki państwowej oraz informujących, gdzie można ją nabywać.

Wszystkim urzędniczkom i urzędnikom Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych polecam zaopatrzenie się w odpowiednie broszury, zachęcające do subskrypcji pożyczki, rozdawanie ich interesantom oraz gorliwe popieranie subskrypcji.

Ponadto polecam ściśle stosować się do niżej wymienionych przepisów:

1) sumy wadjalne przy licytacjach oraz kaucje pobierane przez podległe Ministerstwu urzędy przy zawieraniu wszelkich tranzakcyj składane być winny wyłącznie w papierach pożyczki państwowej z zaokrągleniem do setek;

2) przy oddawaniu w dzierżawę majątków państwowych należy wymagać od dzierżawcy złożenia dowodu zakupienia obligacji pożyczki państwowej w romiarach następujących:

przy dzierżawach, obszarów	do 10 morgów na sumę	100 mk.
" " "	od 10 do 20 morgów na sumę	200 "
" " "	" 20 " 30 " " "	300 "
" " "	" 30 " 50 " " "	600 "

powyżej 50 morgów na sumę 15-krotnie większą od ilości wydzierżawianych morgów. Przy dzierżawach, których tenuta roczna wynosi powyżej 1000 mk. winny wykazać się posiadaniem obligacji pożyczki państwowej w wysokości 10% tenuty;

3) osoby kupujące drzewo w lasach państwowych na sumę powyżej 1000 mk. winny wykazać się posiadaniem obligacji pożyczki państwowej w wysokości 10% sumy kupna.

Przepis ten niema zastosowania przy sprzedażach drzewa za granicę, dokonywanych w walucie wysoko wartościowej (franki, dolary, funty szterlingi).

4) udzielanie przez urzędy Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych wszelkich koncesyj (n. p. dzierżawa polowania) uwarunkowane być winno zakupieniem przez petentów pożyczki państwowej na sumę, która przez Panów Kierowników odnośnych urzędów określona zostanie, która jednak nie może być mniejsza od 10% sumy wpłaconej lub tenuty.

5) przepisy, wymienione w punktach 2, 3 i 4, nie mogą być stosowane do umów i tranzakcyj wolnych z mocy prawa obowiązującego od opłat stemplowych na rzecz skarbu państwa;

6) nagrody na wystawach, premje i t. p. wydawane być winny w obligacjach pożyczki państwowej.

7) regulowanie wszystkich należności osób lub instytucyj uskuteczniane być winno za zgodą stron interesowanych w całości lub częściowo w papierach pożyczki państwowej;

8) do wszystkich osób, które po 1 listopada 1918 r. weszły w jakiekolwiek umowy z Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, o ile umowy te dotychczas mają moc obowiązującą, winny być wystosowane propozycje, aby złożone przez nich w innych papierach wartościowych kaucje zamienione były w myśl wyżej wyszczególnionych przepisów na obligacje pożyczki.

Przepisy, dotyczące subskrypcji pożyczki państwowej przez urzędników i funkcjonarjuszy Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, zostały podane w moim okólniku № 126.

Polecając troskliwej uwadze Pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych mi urzędów wskazania w niniej-

szym okólniku zawarte, proszę o poczynienie niezwłoczne odpowiednich zarządzeń wykonawczych. Wyrażam jednocześnie przekonanie, że wszyscy urzędnicy Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w należytej mierze dopełnią obowiązku gorliwego propagowania Pożyczki Odrodzenia Polski.

Warszawa, dn. 28 maja 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
J. Raczyński

RUCH SŁUŻBOWY.

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Radca Ministerjalny Ludwik Garbowski — naczelnikiem Wydziału od dnia 1. VI. 1920 r.
Zenon Szydłowski — starszym referentem w Sekcji Weterynaryjnej od dn. 1. VI. 1920 r.
Józef Stręk—starszym referentem w Sekcji Weterynaryjnej od dn. 15. V. 1920 r.
Referent Stefan Gustaw Pomianowski — starszym referentem w Wydziale Oświaty Rolniczej od dn. 1. V. 1920 r.
Stanisław Majewski — referentem w Wydziale Produkcji Zwierzęcej od dn. 1. V. 1920 r.
Józefa Siemiradzka — urzędniczką Rachuby kat. VII w Wydziale Rachuby od dn. 28. V. 1920 r.

Na zasadzie art. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Eugenjusz Kostrzewski — państwowym lekarzem weterynaryjnym w Starostwie Łomżyńskiem od dn. 15. V. 1920 r.
Stanisław Poszman — państwowym lekarzem weterynaryjnym w Starostwie Makowskiem od dn. 10. V. 1920 r.
Michał Łukaszewicz — państwowym lekarzem weterynaryjnym w Starostwie Mińskiem od dn. 10. V. 1920 r.
Edward Skorupko — państwowym lekarzem weterynaryjnym w Starostwie Siedleckiem od dn. 10. V. 1920 r.

Na zasadzie art. 14 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych został przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowany:**

Podkomisarz Ziemski Stanisław Chmieliński — referentem w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie, od dn. 1. V. 1920 r.

Na zasadzie art. 14 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych zostali przez **Naczelnika Zarządu Głównego Dóbr Państwowych zamianowani:**

Ludwik Maćkow—asystentem rachunkowym w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie od dn. 1. III. 1920 r.
Kancelistka Marja Toporska — kancelistką w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych od dn. 1. VI. 1920 r.
Irena Frąckiewiczówna — starszą kancelistką w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych od dn. 1. VI. 1920 r.
Helena Klejnmanówna — starszą kancelistką w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych od dn. 1. VI. 1920 r.

Na zasadzie art. 14 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych został przez **Naczelnika Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych w Radomiu zamianowany:**

Wincenty Wójcikiewicz — starszym kancelistą w Inspekcji Leśnej Kieleckiej od dn. 1. II. 1920 r.

Na zasadzie art. 14 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych zostały przez **Naczelnika Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych w Warszawie zamianowane:**

Marja Seredyńska — starszą kancelistką w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie od dn. 1. II. 1920 r.
Jadwiga Martini — pomocnicą rachmistrza w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie od dn. 1. II. 1920 r.

Na zasadzie art. 14 rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych zostały przez **Naczelnika Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych we Lwowie zamianowane:**

Jadwiga Nowotnówna — oficjantką kancelaryjną w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie od dn. 1. I. 1920 r.
Helena Szydłowska—oficjantką kancelaryjną w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie od dn. 1. I. 1920 r.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 10102